

แผนการเรียนรู้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2567

สาขาวิชาการบัญชี

กลุ่มอาชีพการเงินและการบัญชี

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

รหัสวิชา 30201-2003 วิชาการบัญชีต้นทุน 1

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

จัดทำโดย

นางสาวสุวดี สายสกล

แผนกวิชาการบัญชี

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ วิชา การบัญชีต้นทุน 1 (Cost Accounting 1) รหัสวิชา 30201-2003 ท-ป-น 1-4-3 นี้ มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดทำได้มีการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน และการจำแนกประเภทต้นทุน
- 2) ระบบบัญชีต้นทุน
- 3) การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
- 4) การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน
- 5) การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต
- 6) การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ
- 7) ต้นทุนฐานกิจกรรม

พร้อมทั้ง แบบฝึกหัด ใบงาน แบบทดสอบพร้อมเฉลย และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะการคิดและแก้ปัญหาและบูรณาการกับการทำงานตามสาขาอาชีพต่างๆ ต่อไป

ผู้จัดทำหวังว่าแผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้คงจะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้จัดทำยินดีน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุงในโอกาสต่อไป

นางสาวสุวดี สายสกล

ครูผู้สอน

สารบัญ

	หน้า
รายการตรวจสอบและอนุญาตให้ใช้.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
ส่วนประกอบตอนต้น	
รายละเอียดรายวิชา.....	2
หน่วยการเรียนรู้.....	3
มาตรฐานอาชีพ.....	4
หน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา.....	5
โครงการจัดการเรียนรู้.....	6
ตารางวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา.....	7
การวัดผลและประเมินผล.....	8
แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6.....	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7.....	

ลักษณะรายวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ประเภทวิชาบริการธุรกิจ กลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี สาขาวิชา การบัญชี

รหัส 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1

ทฤษฎี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 5 หน่วยกิต

อ้างอิงมาตรฐาน

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ระดับ 4

หน่วยสมรรถนะ 01081 ปฏิบัติงานด้านการบัญชีต้นทุนการผลิตและการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

ผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชา

บัณฑิตบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตกรณีสะสมต้นทุนคำนวณ และแบบต้นทุนงานสั่งทำ ของเสีย ของมีตำหนิ เศษซาก ต้นทุนฐานกิจกรรม ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจหลักการเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและต้นทุนงานสั่งทำ ของเสีย ของมีตำหนิ เศษซากและ ต้นทุนฐานกิจกรรม
2. มีทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ต้นทุนงานสั่งทำ ของเสีย ของมีตำหนิ เศษซาก และต้นทุนฐานกิจกรรม
3. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการจัดทำบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตกรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ ของเสีย ของมีตำหนิ เศษซาก และต้นทุนฐานกิจกรรม ในงานวิชาชีพ
4. มีกิจนิสัย มีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

สมรรถนะรายวิชา

1. ประมวลความรู้เกี่ยวกับต้นทุนการผลิต และต้นทุนงานสั่งทำ
2. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและจัดทำต้นทุนการผลิต
3. บันทึกบัญชีกรณีสะสมต้นทุน คำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ
4. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับของเสีย ของมีตำหนิ เศษซาก ต้นทุนฐานกิจกรรม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ แนวคิดเกี่ยวกับบัญชีต้นทุน การจำแนกประเภทต้นทุน บัตรคุมวัตถุดิบ ควบคุมภายในเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงานและค่าใช้จ่ายการผลิต บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต กรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ จัดทำต้นทุนการผลิต บัตรต้นทุนงานสั่งทำ บันทึกบัญชีเกี่ยวกับของเสีย ของมีตำหนิ เศษซาก และต้นทุนฐานกิจกรรม

มาตรฐานอาชีพ (ถ้ามี)

หน่วยงานรับรองมาตรฐานอาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

มาตรฐานอาชีพ สาขาวิชาชีพการบัญชี

อาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ระดับ 4

หน่วยสมรรถนะ		สมรรถนะย่อย		เกณฑ์การปฏิบัติงาน	วิธีประเมิน
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย		
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.1 ทำบัตรคุมวัตถุดิบให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.2 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อวัตถุดิบให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.3 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานทางตรงให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน

	-ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ				
--	---	--	--	--	--

หน่วยสมรรถนะ		สมรรถนะย่อย		เกณฑ์การปฏิบัติงาน	วิธีประเมิน
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย		
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.4 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.5 ทำงานต้นทุนการผลิตให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต	010811	บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	1.6 ระบุแนวทางควบคุมภายในเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน

	-ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ				
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี ต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010812	บันทึกบัญชีกรณีสะสม ต้นทุนคำนวณและแบบ ต้นทุนงานสั่งทำ	2.1 ทำบัตรต้นทุนงานสั่งทำแต่ละงานให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี ต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010812	บันทึกบัญชีกรณีสะสม ต้นทุนคำนวณและแบบ ต้นทุนงานสั่งทำ	2.2 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการเบิกวัตถุดิบเข้าเป็นต้นทุนงานสั่งทำให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี ต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ	010812	บันทึกบัญชีกรณีสะสม ต้นทุนคำนวณและแบบ ต้นทุนงานสั่งทำ	2.3 บันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานที่เกิดขึ้นจากงานสั่งทำให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน

	ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ				
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010812	บันทึกบัญชีกรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ	2.4 บันทึกบัญชีเพื่อจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นต้นทุนงานสั่งทำให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน
01081	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีและการควบคุมภายในเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตขั้นพื้นฐานของบัญชีวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต และการจัดทำต้นทุนการผลิต -ความรู้เกี่ยวกับระบบต้นทุนงานสั่งทำ การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิตตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	010812	บันทึกบัญชีกรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ	2.1 ทำบัตรต้นทุนงานสั่งทำแต่ละงานให้ถูกต้อง	ข้อสอบข้อเขียน

ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้

พฤติกรรม ชื่อหน่วย	พุทธิพิสัย (60%)							ทักษะพิสัย (20%)	จิตพิสัย (10%)	ประยุกต์ใช้ (10%)	รวม	ลำดับความสำคัญ	จำนวนชั่วโมง
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	รวมพุทธิพิสัย						
1. ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุนและการจำแนกประเภทต้นทุน	2	2	1				5	1	1	1	8		5
2. ระบบบัญชีต้นทุน	2	2	2				6	2	2	2	12		10
3. การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ	1	2	2				5	2	1	1	9		10
4. การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน	1	2	2				5	2	1	1	9		10
5. การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	1	2	2				5	2	1	1	9		10
6. การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ	2	2	2				6	2	2	2	12		10
7. ต้นทุนฐานกิจกรรม	2	2	2				6	1	2	2	11		10
วัดผลและประเมินผลกลางภาคเรียน	1	2	2	2			7	3			10		5
วัดผลและประเมินผลปลายภาคเรียน	3	4	4	4			15	5			20		5
รวม	15	20	19	6			60	20	10	10	100		75
ลำดับความสำคัญ							1	2	3	3			

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุนและการจำแนกประเภทต้นทุน	5
2	ระบบบัญชีต้นทุน	10
3	การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ	10
4	การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน	10
5	การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	10
6	การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ	10
7	ต้นทุนฐานกิจกรรม	10
ประเมินและวัดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา		10
รวม		75

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 1-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน 1	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบันทึกการบัญชีที่เกี่ยวกับการสะสมต้นทุนในด้านการผลิตของธุรกิจที่ทำการผลิตสินค้าขึ้นเองหรือเรียกว่า กิจการอุตสาหกรรม นักบัญชีจะต้องจำแนกต้นทุนและวิเคราะห์ได้ว่ารายการใดผู้บริหารสามารถนำไปใช้ตัดสินใจทางด้านการตลาด

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ระดับ 4

หน่วยสมรรถนะ 01081 ปฏิบัติงานด้านการบัญชีต้นทุนการผลิตและการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน

3.2 จำแนกประเภทของต้นทุนตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของผู้ใช้

3.3 จัดทำงบการเงินของกิจการประเภทอุตสาหกรรม

3.4 แสดงพฤติกรรมที่ดีต่อตนเอง มีกิริยาสุภาพในการค้นคว้าเพิ่มเติม ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ คำนึงถึงความถูกต้องและปลอดภัย บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1 ด้านความรู้

4.1.1 อธิบายลักษณะทั่วไปของต้นทุนได้

4.1.2 อธิบายวัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุนได้

4.1.3 อธิบายความหมายและความสัมพันธ์ของการบัญชีการเงิน และการบัญชีต้นทุนได้

4.2 ด้านทักษะ

- 4.2.1 จำแนกประเภทของต้นทุนได้
- 4.2.2 บันทึกวัตถุดิบคงเหลือได้
- 4.2.3 จัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรมได้

5. สารการเรียนรู้

- 1. ลักษณะทั่วไปของต้นทุน
- 2. วัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุน
- 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน
- 4. การจำแนกประเภทของต้นทุน
- 5.สินค้าคงเหลือ
- 6.งบการเงิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1	ผู้สอนแนะนำรายละเอียดของรายวิชาและบอกจุดมุ่งหมายที่คาดหวังตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา	ผู้เรียนทราบรายละเอียดของรายวิชาและจุดมุ่งหมายที่คาดหวังตามผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา
2		
3	ผู้สอนบอกแนวทางการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้แนวทางและวิธีการให้คะแนนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1	ผู้เรียนทราบแนวทางการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ แนวทางและวิธีการให้คะแนนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1
4	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 1	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 1
5	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “การแบ่งประเภทของธุรกิจมีกี่ประเภทอะไรบ้าง”	ผู้เรียนตอบคำถามว่า “การแบ่งประเภทของธุรกิจมีกี่ประเภทอะไรบ้าง”

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ลักษณะทั่วไปของต้นทุน 2. วัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน 4. การจำแนกประเภทของต้นทุน 5. สินค้าคงเหลือ	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
2)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง งบการเงิน	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ
3)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถาม เมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
4)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตามตัวอย่างตามผู้สอน ซักถาม กรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการจัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรม	ผู้เรียนฝึกทักษะการจัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรม
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 1-1 ถึง ข้อ 1-5	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 1-1 ถึงข้อ 1-5

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 1-9 ถึงข้อ 1-10 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะในการจัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรม	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 1-9 ถึงข้อ 1-10 ประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านทักษะในการจัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรม
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียนหน่วยที่ 1	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียนหน่วยที่ 1
3)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 13 และข้อ 14 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1

7.2 สื่อโสตทัศน์

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

รูปภาพโรงงานอุตสาหกรรม

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 8.2 ใบเสร็จรายชื่อ
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย
- 8.4 ใบงานประจำหน่วย
- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเสร็จรายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...1/15... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหาสาระ :

.....
.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์	☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.
☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน	☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน
☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา	☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน
☐ อื่น ๆ	

(ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....

2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....

.....

.....

	ใบความรู้ที่ 1	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 1-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน 1	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบันทึกการบัญชีที่เกี่ยวกับการสะสมต้นทุนในด้านการผลิตของธุรกิจที่ทำการผลิตสินค้าขึ้นเองหรือเรียกว่า กิจการอุตสาหกรรม นักบัญชีจะต้องจำแนกต้นทุนและวิเคราะห์ได้ว่ารายการใดผู้บริหารสามารถนำไปใช้ตัดสินใจทางด้านการตลาด

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ระดับ 4

หน่วยสมรรถนะ 01081 ปฏิบัติงานด้านการบัญชีต้นทุนการผลิตและการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

3.1 แสดงความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน

3.2 จำแนกประเภทของต้นทุนตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของผู้ใช้

3.3 จัดทำงบการเงินของกิจการประเภทอุตสาหกรรม

3.4 แสดงพฤติกรรมที่ดีต่อตนเอง มีกิริยาสุภาพในการค้นคว้าเพิ่มเติม ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบ

ครอบ คำนึงถึงความถูกต้องและปลอดภัย บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.1 ด้านความรู้

4.1.1 อธิบายลักษณะทั่วไปของต้นทุนได้

4.1.2 อธิบายวัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุนได้

4.1.3 อธิบายความหมายและความสัมพันธ์ของการบัญชีการเงิน และการบัญชีต้นทุนได้

4.2 ด้านทักษะ

4.2.1 จำแนกประเภทของต้นทุนได้

4.2.2 บันทึกวัตถุดิบคงเหลือได้

4.2.3 จัดทำงบการเงินของกิจการอุตสาหกรรมได้

5. เนื้อหาสาระ

การบัญชีต้นทุน เป็นการบัญชีที่เกี่ยวกับการสะสมต้นทุนในด้านการผลิตของธุรกิจที่ทำการผลิตสินค้าขึ้นเองหรือที่เรียกว่า กิจกรรมอุตสาหกรรม นักบัญชีจะต้องจำแนกต้นทุนและวิเคราะห์ได้ว่ารายการใด จะถือเป็นต้นทุนการผลิตหรือไม่ เพื่อให้การคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์เป็นไปอย่างถูกต้องมากที่สุดและผู้บริหารสามารถนำไปใช้ตัดสินใจทางการตลาด

ลักษณะทั่วไปของต้นทุน

ในการดำเนินธุรกิจโดยทั่วไปนั้น วัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ ต้องการกำไรจากการดำเนินงาน และการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการจำเป็นต้องทราบข้อมูลในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเต็มความสามารถ

การบัญชีเป็นการบริหารข้อมูลที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ นำมาใช้ประโยชน์ใน การวางแผนและควบคุมการปฏิบัติงาน ในธุรกิจที่ซื้อสินค้ามาขายหรือที่เรียกว่า กิจการซื้อมาขายไป หรือธุรกิจผลิตสินค้าหรือที่เรียกว่า กิจกรรมอุตสาหกรรม จะมีรายละเอียดต้นทุนขายที่ซับซ้อนกว่า คือ ต้องทำการผลิตสินค้าขึ้นมาแล้วจึงขาย

วัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุน

“ต้นทุน” หมายถึง ทรัพยากรทางเศรษฐกิจทั้งหมดที่สูญเสียไปเพื่อให้วัตถุประสงค์หนึ่งสำเร็จลง ดังนั้น ในกิจกรรมอุตสาหกรรมหรือให้บริการจึงมีต้นทุนเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ระบบบัญชีต้นทุนจะทำการหาที่เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลต้นทุนทั้งหมด และกระจายไปยังศูนย์ต้นทุนเพื่อการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting) จะเป็นการสะสมข้อมูลในด้านการผลิตเพื่อใช้ คำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการควบคุมต้นทุน ที่สูญเสียไปเพื่อให้วัตถุประสงค์หนึ่ง สำเร็จลง

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการบัญชีต้นทุน คือ

1. ใช้ในการคำนวณต้นทุนขายประจำงวดซึ่งจะได้นำไปเปรียบเทียบกับรายได้ขาย สำหรับงวดบัญชี
2. ใช้ในการคำนวณหรือตีราคาสินค้าคงเหลือ เพื่อแสดงในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและควบคุม โดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงกับ งบประมาณที่กำหนดไว้
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจทางการตลาด

ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน

การบัญชีการเงิน (Financial Accounting)

เป็นการรวบรวมข้อมูลขึ้นเพื่อรายงานต่อบุคคลภายนอกของกิจการ โดยจัดทำในรูปของงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน

การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting)

เป็นการจัดทำบัญชีที่เน้นหนักไปในเรื่องการประมวลผล (Processing) และประเมินค่า (Evaluation) ของมูลต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนต้นทุนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน

จำแนกตามความรับผิดชอบหรือจำแนกตามแผนกผลิตและการดำเนินงาน

การจำแนกต้นทุนประเภทนี้ พบโดยทั่วไปในโรงงานที่ผลิตสินค้าสำเร็จรูป เพื่อนำไปใช้ในการวัดผลการดำเนินงาน ทั้งยังเป็นเครื่องมือ ที่ผู้บริหารจะควบคุมการปฏิบัติงานโดยพิจารณาจากต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแผนกด้วย ได้แก่ ต้นทุนแผนกผลิต ต้นทุนแผนกบริการ

ต้นทุนแผนกผลิต (Production Department Cost) แผนกผลิตเป็นแผนกที่ทำการ แปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปโดยใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักร

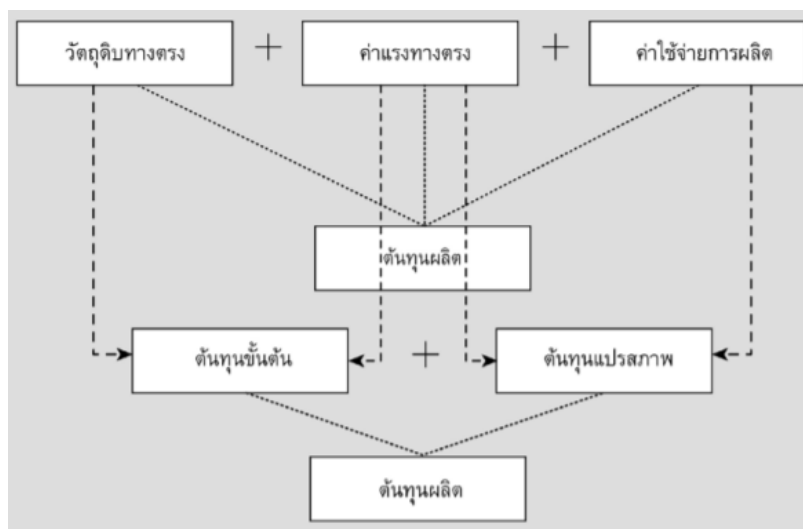
ต้นทุนแผนกบริการ (Service Department Cost) แผนกบริการเป็นแผนกที่ไม่ได้ผลิตสินค้าโดยตรงแต่ให้บริการแก่แผนกอื่นๆ แต่แผนกดังกล่าวก็ช่วยในงาน ของแผนกผลิตดำเนินไปได้ด้วยดี

จำแนกตามส่วนประกอบของสินค้าสำเร็จรูป

โดยจำแนกเป็น ต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายการผลิต การจำแนกเช่นนี้ เป็นการให้รายละเอียดในการตีราคา สินค้าคงเหลือ (Inventory Valuation) และคำนวณต้นทุนขายเพื่อวัดผลการดำเนินงาน (Income Determination)

- วัตถุดิบทางตรง หมายถึง วัตถุดิบที่ถูกใช้โดยตรงในการผลิต และแปรสภาพ เป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้าสำเร็จรูป
- ค่าแรงทางตรง หมายถึง ค่าแรงงานที่จ่ายให้แก่คนงานที่ทำการผลิตโดยตรง ลักษณะที่สำคัญของค่าแรงทางตรงก็คือ ค่าแรงทางตรงจะผันแปรตามจำนวนสินค้าที่ผลิต
- ค่าใช้จ่ายการผลิต ซึ่งอาจเรียกว่า วัสดุการผลิตหรือค่าใช้จ่ายโรงงาน หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในโรงงานนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง และค่าแรงทางตรง

จำแนกตามส่วนประกอบของสินค้าสำเร็จรูป

จำแนกตามหน้าที่ในองค์กรธุรกิจ

การจัดสายงานขององค์กรธุรกิจมักจะมี การแบ่งแยกหน้าที่ในการบริหาร จึงมีการรวบรวมและสะสมต้นทุนตามหน้าที่ดังนี้คือ ต้นทุนฝ่ายผลิต หรือต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายการขาย ซึ่งเป็นต้นทุนฝ่ายการตลาด ค่าใช้จ่ายการบริหาร และต้นทุนทางการเงินหรือ ค่าใช้จ่ายทางการเงิน (Financing Cost)

จำแนกตามการตัดสินใจ และลักษณะทางเศรษฐกิจ

- **ต้นทุนจม (Sunk Cost)** หมายถึง ต้นทุนที่เกิดในอดีตไม่สามารถแก้ไขเป็นต้นทุนที่ไม่มีผลต่อการพิจารณาตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ ต้นทุนจมนี้ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในรูปของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
- **ต้นทุนเสียโอกาส (Opportunity Cost)** หมายถึง มูลค่าของผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่กิจการจะต้องสูญเสียจากการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง
- **ต้นทุนที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ (Unavoidable Cost)** หมายถึง ต้นทุนที่ยกเลิกไม่ได้ยังคงเกิดขึ้นเหมือนเดิม ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนคงที่
- **การจำแนกตามงวดเวลาหรืองวดบัญชี**

ในการคำนวณหาผลการดำเนินงาน ในแต่ละงวดบัญชีจะต้องเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับค่าขายที่เกิดขึ้นในงวดเดียวกัน การพิจารณาต้นทุนตามงวดบัญชีเช่นนี้ก่อให้เกิดการจำแนกต้นทุนเป็นต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Cost) และต้นทุนประจำงวด (Period Cost)

- **ต้นทุนผลิตภัณฑ์(Product Cost)** หมายถึงต้นทุนที่เป็นตัวสินค้า ในกิจการอุตสาหกรรม ต้นทุนผลิตภัณฑ์
- **ต้นทุนประจำงวด(Period Cost)** เป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือไม่ได้คิดตามสินค้าที่ผลิต
- **จำแนกตามความประสงค์ในการวางแผนและควบคุม**

ในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการวางแผนไวล่วงหน้า จึงต้องมีการกำหนดต้นทุนโดยประมาณหรือต้นทุนมาตรฐานขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการบริหารต้นทุนดังกล่าว ได้แก่ ต้นทุนโดยประมาณ(Estimated Cost) ต้นทุนมาตรฐาน (Standard Cost)

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือของกิจการอุตสาหกรรมจะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. **วัตถุดิบ (Raw Material)** หมายถึง สิ่งของที่จะนำมาแปรรูปให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป และคงเหลืออยู่ในมือเพื่อรอที่จะเข้าไปในกระบวนการผลิต สามารถแบ่งออกได้เป็น

1.1 **วัตถุดิบทางตรง (Direct Raw Material)** เป็นวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของสินค้าสำเร็จรูป และสามารถคำนวณต้นทุนเข้าเป็นสินค้าสำเร็จรูปได้โดยง่ายและชัดเจน

1.2 วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Raw Material) หรือวัสดุโรงงาน (Factory Supplies) เป็นวัตถุดิบที่นำมาใช้เป็นส่วนของประกอบของสินค้าสำเร็จรูปเช่นกัน แต่เป็นส่วนประกอบที่ไม่สำคัญ

2.งานระหว่างทำหรือสินค้าระหว่างผลิต (Work in Process) หมายถึง สินค้าที่เข้าสู่กระบวนการผลิตแล้วแต่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์

จะต้องทำการผลิตเพิ่มเติมก่อนที่จะขายได้ จึงมีฐานะเป็นสินค้าที่อยู่ในระหว่างการผลิต ณ วันสิ้นงวดในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนที่สะสมมานับแต่วันที่เริ่มผลิตจนถึงวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ต้นทุนที่สะสมไว้ประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบและต้นทุนแปรสภาพ

3.สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) คือ สินค้าที่ผลิตเสร็จสมบูรณ์และอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายได้ ณ วันสิ้นงวดในงบแสดงฐานะการเงิน สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือจะแสดงด้วยราคาทุนที่จ่ายไปในการผลิตสินค้านั้น สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือของกิจการอุตสาหกรรมมีฐานะเช่นเดียวกับสินค้าคงเหลือของกิจการซื้อมาขายไป

งบการเงิน

“กิจการอุตสาหกรรม ต้องมีการคำนวณต้นทุนผลิตสินค้า ดังนั้นในการทำการเงินของกิจการประเภทนี้ จึงต้องมีการทำงานต้นทุนผลิตด้วยโดยแสดงเป็นงบประมาณประกอบงบต้นทุนสินค้าขาย และในการทำงานกำไรขาดทุนของกิจการใดๆ จะแสดงการคำนวณต้นทุนขายไว้ในงบกำไรขาดทุนด้วย”

	ใบงานที่ 1	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 1-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน 1	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นทุน		

ลำดับ	รายการ	ต้นทุนผันแปร	ต้นทุนกึ่งผันแปร	ต้นทุนคงที่	ต้นทุนงวดเวลา
1	ค่าแรงงานยามรักษาความปลอดภัย				
2	เงินเดือนหัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัย				
3	ค่าขนส่งเข้า (กรณีซื้อวัตถุดิบ)				
4	ค่าแรงทางตรง				
5	วัตถุดิบทางตรง				
6	เงินเดือนฝ่ายบริหาร				
7	มูลค่าเสื่อมสินเหมืองแร่				
8	ค่าล่วงเวลาคนงาน				
9	ค่าไฟฟ้าโรงงาน				
10	ค่าโฆษณา				
11	เงินเดือนพนักงานขาย				
12	ค่าเช่าสำนักงานขาย				
13	ค่าเสื่อมราคา-เครื่องใช้สำนักงาน				
14	เงินเดือนผู้ควบคุมการผลิต				
15	ค่าเบี้ยประกันโรงงาน				
16	ค่าสอบบัญชี				
17	ค่าวัสดุสำนักงานแผนกบัญชีการเงิน				
18	ค่าภาษีเงินได้นิติบุคคล				
19	ค่าน้ำมันเตาที่ใช้ในการก่อกำเนิดไฟฟ้าที่ใช้ในการผลิต				
20	ค่านายหน้าของพนักงานขาย				

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 2-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ระบบบัญชีต้นทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ระบบบัญชีต้นทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ระบบบัญชีต้นทุน ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึบบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีต้นทุนตามหลักการ
2. ลงบันทึกบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายความหมายของระบบบัญชีต้นทุนประเภทต่าง ๆ ได้
2. อธิบายความหมายของวงจรต้นทุนการผลิตได้
3. อธิบายความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีแยกประเภท

โรงงานได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. บันทึบบัญชีตามวงจรต้นทุนได้
2. บันทึบบัญชีเกี่ยวกับการผลิตในกรณีที่โรงงานและสำนักงานแยกจากกันได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบบัญชีต้นทุน

5. สารการเรียนรู้

1. ลักษณะทั่วไปของต้นทุน
2. วัตถุประสงค์ของบัญชีต้นทุน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบัญชีการเงินและการบัญชีต้นทุน

4. การจำแนกประเภทของต้นทุน
- 5.สินค้าคงเหลือ
- 6.งบการเงิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 13 และข้อ 14	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 1 ข้อ 13 และข้อ 14
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 2	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 2
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “หลักการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีคู่ คืออะไร”	ผู้เรียนตอบคำถามว่า “หลักการบันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีคู่ คืออะไร”
4)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา วงจรต้นทุน สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา วงจรต้นทุน โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ความหมายของระบบบัญชีต้นทุน 2. ประเภทของระบบบัญชีต้นทุน 3. วงจรต้นทุน 4. ระบบการสะสมต้นทุน	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก

2)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง การบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ
3)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
4)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตามตัวอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน	ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-1	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2.1

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-4 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะในการบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-4 ประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านทักษะในการบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียน เพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-5 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

- คู่มือ การบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุน

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้ (เช่น ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ชิ้นงาน ฯลฯ)

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

- 8.2 ใบเช็ครายชื่อ

- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย

- 8.4 ใบงานประจำหน่วย

- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...2/15... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :

.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

.....

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....
.....
.....

2) แนวทางพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....
.....
.....

	ใบความรู้ที่ 2	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 2-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ระบบบัญชีต้นทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ระบบบัญชีต้นทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ระบบบัญชีต้นทุน ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีต้นทุนตามหลักการ
2. ลงบันทึกบัญชีแยกประเภทต่าง ๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

4. อธิบายความหมายของระบบบัญชีต้นทุนประเภทต่าง ๆ ได้
5. อธิบายความหมายของวงจรต้นทุนการผลิตได้
6. อธิบายความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีแยกประเภททั่วไปและบัญชีแยกประเภท

โรงงานได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

3. บันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุนได้
4. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการผลิตในกรณีที่โรงงานและสำนักงานแยกจากกันได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบบัญชีต้นทุน

5. เนื้อหาสาระ

ระบบบัญชีต้นทุน เป็นระบบบัญชีที่เกี่ยวกับการสะสมต้นทุน โดยอาศัยแบบฟอร์มและเอกสารต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารและการตัดสินใจในด้านต่างๆ ระบบบัญชีต้นทุนที่ดีจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญของฝ่ายบริหารในการควบคุม การดำเนินธุรกิจและควบคุมภายในได้เป็นอย่างดี และประหยัดค่าใช้จ่าย

ความหมายของระบบบัญชีต้นทุน

ระบบบัญชีต้นทุน (Cost System) หมายถึง ระบบการจัดเก็บข้อมูลทางด้านต้นทุน โดยอาศัยแบบฟอร์มหรือเอกสารต่างๆ บันทึกทางด้านต้นทุน รายงาน เพื่อเสนอต่อผู้บริหารเป็นข้อมูลในการบริหารภายใน การวางระบบบัญชีต้นทุนจึงต้องทำอย่างถูกต้องเชื่อถือได้และการวางระบบบัญชีที่ดีต้องเป็นระบบที่มีการควบคุมภายในที่ดีด้วย รวมทั้งควรเป็นระบบที่จัดทำขึ้นสำหรับธุรกิจหนึ่งธุรกิจใดโดยเฉพาะ สามารถให้ข้อมูลในลักษณะที่ฝ่ายบริหารต้องการเข้าใจง่าย และไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการรวบรวมข้อมูลมากนัก

ประเภทของระบบบัญชีต้นทุน

หลักการของการบัญชีต้นทุน คือ การคำนวณหาต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปต่อหน่วยเพื่อใช้ประโยชน์ในการควบคุมและตัดสินใจ การเลือกหน่วยเพื่อคำนวณต้นทุนก็ควรให้สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์นั้นๆ และวิธีการผลิต ดังนั้นระบบบัญชีต้นทุนจะมีการคำนวณต้นทุนการผลิต โดยแสดงข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้องตรงความเป็นจริง เชื่อถือได้ เพื่อให้การจัดทำการเงินที่เสนอต่อผู้บริหารมีความเป็นจริงมากที่สุด ดังนั้นข้อมูลต้นทุนที่จะนำมาใช้ประโยชน์ต้องมีความสำคัญเพียงพอต่อการตัดสินใจ ซึ่งระบบบัญชีต้นทุนแบ่งเป็น 3 ประเภท

1.ระบบต้นทุนจริง

หมายถึง การคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูปในแต่ละงวดโดยใช้ข้อมูลต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง

2.ระบบต้นทุนปกติ

หมายถึง การคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยใช้ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงใช้ไปเกิดขึ้นจริง

3.ระบบต้นทุนมาตรฐาน

หมายถึง การคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูปโดยใช้ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงใช้ไป

ไม่ว่ากิจการจะใช้วิธีการรวบรวมต้นทุนแบบ ต้นทุนเกิดขึ้นจริง ต้นทุนปกติ หรือต้นทุนมาตรฐานก็สามารถนำมาใช้ในกระบวนการผลิตซึ่งมีการจำแนกเป็นลักษณะใหญ่ๆ ได้ 2 ลักษณะคือ

ระบบต้นทุนงานสั่งทำ(Job Cost System) ระบบนี้เหมาะที่จะใช้ในกรณีที่ผลิตภัณฑ์มีความหลากหลาย และมีลักษณะแตกต่างกัน ตามความต้องการของลูกค้า

ระบบต้นทุนช่วงการผลิต (Process Cost System) เป็นระบบที่ใช้ในกรณีที่กระบวนการผลิตเป็นการผลิต ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเหมือนกัน ผลิตครั้งละมากๆ เพื่อไว้อำนาจ การผลิตจะดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอเนื่อง

วงจรต้นทุน

ต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต โดยวัตถุดิบจะเคลื่อนย้ายผ่านกระบวนการผลิตพร้อมกับการใช้แรงงาน และทรัพยากรอื่นๆ รวมทำการแปรสภาพวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ดังนั้น ระบบบัญชี ต้นทุนสามารถแบ่งแยกได้เป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บสะสมข้อมูลต้นทุนโดยจำแนกตามองค์ประกอบพื้นฐานของต้นทุนการผลิต

ขั้นตอนที่ 2 การปันส่วนหรือการกระจายต้นทุนที่เก็บสะสมในขั้นตอนแรก ไปยังหน่วยต้นทุน

ระบบบัญชีต้นทุนอาศัยบัญชีแยกประเภทเป็นตัวสรุป แสดงให้เห็นภาพรวมของความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้ และสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตจำหน่าย ค่าใช้จ่ายการผลิตก็ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลายๆรายการ เช่น ค่าเช่า ค่าประกันภัย ค่าบำรุงรักษา เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้บัญชีคุมยอดสำหรับรายการย่อยเหล่านั้น บัญชีคุมยอดดังกล่าว ได้แก่

1. บัญชีวัตถุดิบ
2. บัญชีค่าแรงงาน
3. บัญชีค่าใช้จ่ายการผลิต
4. บัญชีงานระหว่างทำ
5. บัญชีสินค้าสำเร็จรูป
6. บัญชีต้นทุนขาย

ระบบการสะสมต้นทุน

การสะสมข้อมูลต้นทุนของกิจการอุตสาหกรรม จะสะสมหรือรวบรวมข้อมูลในแต่ละขั้นตอนได้นั้นต้องอาศัยเอกสาร หลักฐานต่างๆ มาประกอบเป็นเอกสารเพื่อบันทึกข้อมูลทางต้นทุน ข้อมูลต้นทุนที่กิจการจะรวบรวมมาได้นั้น ต้องอาศัยระบบการสะสมข้อมูลใด 2 ระบบ คือ

ระบบการสะสมต้นทุนแบบสิ้นงวด (Periodic Cost Accumulation System)

ระบบการสะสมต้นทุนแบบต่อเนื่อง (Perpetual Cost Accumulation System)

ระบบการสะสมต้นทุน

ระบบการสะสมต้นทุนแบบสิ้นงวด (Periodic Cost Accumulation System)

เป็นระบบการคิดต้นทุน เมื่อวันสิ้นงวดบัญชีเพราะต้นทุนของสินค้าคงเหลือปลายงวด จะทราบได้โดยการตรวจนับในวันสิ้นงวด ดังนั้น กิจกรรมอุตสาหกรรมที่ใช้ระบบนี้จะทราบต้นทุน วัตถุดิบคงเหลือปลายงวดได้โดยทำการตรวจนับในวันสิ้นงวดและตีราคา จากนั้นจึงจะคำนวณ ยอดวัตถุดิบที่เบิกไปใช้ในการผลิตต้นทุนงานระหว่างทำ และต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปได้

ระบบการสะสมต้นทุนแบบต่อเนื่อง (Perpetual Cost Accumulation System)

เป็นการสะสมต้นทุนที่มักจะใช้ในกิจการอุตสาหกรรมโดยส่วนใหญ่ เนื่องจากระบบนี้ สามารถเสนอข้อมูลต้นทุนให้ฝ่ายบริหารใช้ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการผลิต การควบคุม และการวางแผน ลักษณะการสะสมแบบนี้จะแสดงการเคลื่อนไหวของวัตถุดิบ งานระหว่างทำ และ สินค้าสำเร็จรูปให้เห็นอย่างชัดเจนว่ารับเข้าเท่าใดจ่ายออกเท่าใด และคงเหลืออยู่เท่าใด

บัญชีแยกประเภทโรงงาน

การบันทึกบัญชีต้นทุน การบันทึกบัญชีของทั้งสองฝ่ายต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งการบันทึกบัญชีรายการเหล่านี้จะต้องเปิดบัญชีที่แสดงความสัมพันธ์กันคือ **บัญชีพัก** เพื่อให้การบันทึกบัญชีของแต่ละแห่งสมบูรณ์ตามหลักบัญชีคู่ บัญชีพักดังกล่าวมีอยู่ 2 วิธี คือ

1. บัญชีแยกประเภทโรงงาน (Factory Ledger Account)

สำนักงานจะบันทึกเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าแรงงาน เช่น ค่าแรงงานคางจายและรายการหักต่าง ๆ ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย เงินประกันสังคม เงินสะสม เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพส่วนโรงงานจะบันทึกเกี่ยวกับด้านการผลิต เช่น ค่าแรงงาน และการจำแนกค่าแรงงานโอนเข้าต้นทุนงาน

2. บัญชีแยกประเภททั่วไป (General Ledger Account)

สำนักงานจะบันทึกเกี่ยวกับจ่ายชำระค่าใช้จ่าย การปรับปรุงค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายคางจาย ส่วนโรงงานจะบันทึกเกี่ยวกับด้านการผลิต เช่น การโอนวัตถุดิบทางอ้อม ค่าแรงงานทางอ้อมเขาเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต

	ใบงานที่ 2	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 2-3
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ระบบบัญชีต้นทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ระบบบัญชีต้นทุน		

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของระบบบัญชีต้นทุนจริง ต้นทุนปกติ และต้นทุนมาตรฐาน

.....

.....

2. จงอธิบายความหมายของต้นทุนงานสั่งทำ ต้นทุนช่วงการผลิต และบอกข้อแตกต่าง

.....

.....

3. บัตรต้นทุนงานสั่งทำคืออะไร นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

.....

.....

4. วงจรต้นทุนการผลิตคืออะไร อธิบายโดยสรุป

.....

.....

5. จงอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวงจรต้นทุนกับวงจรการดำเนินงานทั่วไป

.....

.....

6. บัญชีคุมยอดและบัญชีย่อยมีความสัมพันธ์กันอย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

7. บัญชีแยกประเภทโรงงานและบัญชีแยกประเภททั่วไปคืออะไร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

.....

.....

	แผนการจัดการเรียนรู้		หน่วยที่ 3	
	รหัสวิชา 30201-2003	ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 4-5	
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ		ทฤษฎี 1 ชม.	
			ปฏิบัติ 4 ชม.	
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ				

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ด้วยความมีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบในเรื่องของการควบคุมวัตถุดิบ
2. คำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่เบิกใช้และคงเหลือ
3. ลงบันทึกบัญชีของวัตถุดิบแสดงรายการเบิกและรายการคงเหลือ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายความหมายของวัตถุดิบได้
2. อธิบายวิธีควบคุมวัตถุดิบ โดยใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. คำนวณต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบได้
2. คำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดโดยวิธีต่าง ๆ ได้
3. ตีราคาวัตถุดิบคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่าได้
4. บันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบในสมุดรายวันทั่วไปได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

5. สารการเรียนรู้

- 3.1 ความหมายของวัตถุดิบ

3.2 ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ

3.3 การควบคุมวัตถุดิบ

3.4 การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ

6. กิจกรรมการเรียนการสอน (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-12	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 2 ข้อ 2-12
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 3	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 3
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตสินค้า ในแต่ละโรงงานมีวัตถุดิบอะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่าง”	ผู้เรียนตอบคำถามว่า “โรงงานมีวัตถุดิบอะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่าง”
3)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา วิธีการควบคุมวัตถุดิบ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา วิธีการควบคุมวัตถุดิบ โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง บัญชีแยกประเภทโรงงาน	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก

3)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตามอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ
----	---	---

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ	ผู้เรียนฝึกทักษะการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-2	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-2

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-4 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-4 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-6 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจัดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

-

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้ (เช่น ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ชิ้นงาน ฯลฯ)

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 8.2 ใบเช็ครายชื่อ
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย
- 8.4 ใบงานประจำหน่วย
- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...4/15... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :

.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

.....

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....
.....
.....

2) แนวทางพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....
.....
.....

	ใบความรู้ที่ 3	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 4-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ด้วยความมีระเบียบ สะอาดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึบบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับวัตถุดิบในเรื่องของการควบคุมวัตถุดิบ
2. คำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่เบิกใช้และคงเหลือ
3. ลงบันทึกบัญชีของวัตถุดิบแสดงรายการเบิกและรายการคงเหลือ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

3. อธิบายความหมายของวัตถุดิบได้
4. อธิบายวิธีควบคุมวัตถุดิบ โดยใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

5. คำนวณต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบได้
6. คำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดโดยวิธีต่าง ๆ ได้
7. ตีราคาวัตถุดิบคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่าได้
8. บันทึกรายการเกี่ยวกับวัตถุดิบในสมุดรายวันทั่วไปได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ สะอาดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

5.เนื้อหาสาระ

วัตถุดิบ เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต แบ่งออกเป็นวัตถุดิบทางตรงและวัตถุดิบทางอ้อม วัตถุดิบทางตรงถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดของ สินค้าที่ผลิตขึ้น ดังนั้นกิจการจะต้องมีการควบคุมภายใน เกี่ยวกับวัตถุดิบเป็นอย่างดี และในกรณีที่กิจการใช้ระบบบันทึกวัตถุดิบคงเหลือแบบสิ้นงวด กิจการจะต้องพึง ระวังมิฉะนั้นในการตีราคาวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด เพราะจะมีผลต่อต้นทุนผลิต

ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุดิบเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของกระบวนการผลิต ซึ่งในการผลิตสินค้าของกิจการจะมี การใช้ วัตถุดิบหลายชนิด วัตถุดิบบางชนิดนำไปใช้ในการผลิตโดยตรง ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญ ของผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบ บางชนิดนำไปใช้เป็นส่วนประกอบที่ไม่สำคัญ หรือนำไปช่วยให้ผลิตภัณฑ์นั้นๆ สมบูรณ์ขึ้น ดังนั้น จึงมีการแบ่งป ระเภทวัตถุดิบเป็น 2 ประเภท คือ วัตถุดิบทางตรง วัตถุดิบ

กิจการบางแห่งอาจบันทึกรายการวัตถุดิบทางตรง และรายการวัตถุดิบทางอ้อมแยก ออกจากกัน โดย เรียกบัญชีวัตถุดิบทางอ้อมว่า บัญชีวัสดุโรงงาน (Factory Supplies) หรือวัสดุสิ้นเปลือง (Supplies) ค่าวัตถุดิบทาง อ้อมที่ใช้ไปในการผลิต ถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนค่าใช้จ่าย ในการผลิต

ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุดิบเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของกระบวนการผลิต ดังนั้น จึงมีการแบ่งประเภทวัตถุดิบเป็น 2 ประเภท คือ

วัตถุดิบทางตรง (Direct Material) หมายถึง วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง เมื่อผลิตสินค้า สำเร็จลง จะเห็นได้ชัดเจนวาผลผลิตจากวัตถุดิบใด และสามารถคำนวณต้นทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าหนึ่ง หน่วยใดโดยง่าย เช่น ต้นทุนของผ้าที่นำมาใช้ตัดเสื้อ 1 ตัว ต้นทุนของหนังสัตว์ที่นำมาใช้ทำกระเป๋า 1 ใบ เป็นต้น

วัตถุดิบทางอ้อม (Indirect Material) หมายถึง วัตถุดิบที่นำมาใช้ผลิตสินค้าสำเร็จรูป เช่นกัน แต่ ใช้เป็นจำนวนน้อยเป็น วัตถุดิบที่ช่วยทำให้ผลผลิตจากวัตถุดิบนั้นเสร็จสมบูรณ์ขึ้น การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบทางอ้อมที่ใช้ใน การผลิตสินค้า 1 หน่วย นั้นทำได้ยาก ตัวอย่างของวัตถุดิบทางอ้อมได้แก่ ด้าย กาว น้ำมันหล่อลื่น เ็นที่ใช่เย็บ กระเป๋า เป็นต้นกิจการบางแห่งอาจบันทึกรายการวัตถุดิบทางตรง

ต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ

ในการจัดหาวัตถุดิบเข้ามาป้อนการผลิต เกี่ยวข้องกับแผนกบริการหลายฝ่าย หลายแผนกค่าใช้จ่ายที่ เกิดขึ้นในการจัดหาวัตถุดิบต่างๆ ใ้มาอยู่ในสภาพที่พร้อมจะป้อนเข้าสู่การผลิตที่ควรนำมาคำนวณเป็นต้นทุนของ วัตถุดิบ ได้แก่ ค่าขนส่ง ค่าเบี้ยประกัน ค่าภาษีต่างๆ ค่าใช้จ่ายของแผนกจัดซื้อ ค่าใช้จ่ายของแผนกตรวจรับของ ค ่าใช้จ่ายของคลังพัสดุ ค่าใช้จ่ายของแผนกบัญชีที่เกี่ยวกับการบันทึกรายการวัตถุดิบ และค่าใช้จ่ายในแผนกต่างๆ ที่

เกี่ยวของ ดังนั้น ในการปฏิบัติจริงจึงมักให้ค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตแทนการนำมารวมเป็นต้นทุนของวัตถุดิบ ส่วนต้นทุนวัตถุดิบที่จะนำมาใช้คำนวณต้นทุนผลิตจะใช้ต้นทุนวัตถุดิบตามใบกำกับสินค้า

การควบคุมวัตถุดิบ

ในกิจการอุตสาหกรรมโดยทั่วไปจะต้องมีการควบคุมภายในเกี่ยวกับวัตถุดิบ การควบคุมภายในเกี่ยวกับวัตถุดิบจะประกอบด้วย

1. การควบคุมเกี่ยวกับการซื้อและการตรวจรับวัตถุดิบ (Purchase and Receipt of Material)
2. การควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรักษาวัตถุดิบและการเบิกใช้วัตถุดิบ (Storage of Material and Requisition and Consumption of Material)

การควบคุมวัตถุดิบ

การควบคุมวัตถุดิบเกี่ยวกับการซื้อและการตรวจรับวัตถุดิบ เมื่อฝ่ายผลิตต้องการผลิตสินค้า ก็จะมีการกะประมาณจำนวนวัตถุดิบที่ต้องการและเสนอให้ฝ่ายจัดซื้อดำเนินการจัดซื้อ ซึ่งในขั้นตอนการจัดซื้อนี้ถือเป็นขั้นตอนในการจัดหาวัตถุดิบจะต้องมีการดำเนินการในลักษณะให้มีการควบคุมโดยเอกสารหลักฐานดังนี้

การควบคุมเกี่ยวกับการเก็บรักษาวัตถุดิบและการเบิกใช้วัตถุดิบ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นการกล่าวถึงการควบคุมวัตถุดิบในขั้นตอนการจัดหาวัตถุดิบ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสั่งซื้อ การตรวจรับ จนกระทั่งวัตถุดิบถูกส่งเข้าคลังวัตถุดิบ ในหัวข้อนี้จึงเป็น การกล่าวถึงการควบคุมวัตถุดิบในขณะที่วัตถุดิบอยู่ในคลังเก็บเอกสารที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่

1. ใบเบิกวัตถุดิบ (Material Requisition หรือ Stores Requisition)
2. รายงานการส่งคืนวัตถุดิบ (Returned Material Report)

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือ

เมื่อเริ่มต้นการผลิต ถ้ากิจการมีการซื้อวัตถุดิบเข้าคลังหลายครั้งในราคาที่แตกต่างกัน ก็จะประสบปัญหาในการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่เบิกใช้และต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือในวันสิ้นงวด เพราะมีวิธีการคำนวณได้หลายวิธีโดยอาศัยหลักการบันทึกของคงเหลือ 2 วิธี คือ

การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบคงเหลือสิ้นงวด และต้นทุนวัตถุดิบ เบิกใช้ในระหว่างงวด มีวิธีการคำนวณหรือตีราคาได้หลายวิธี ได้แก่

วิธีการตีราคาวัตถุดิบคงเหลือตามราคาทุน มีวิธีการคำนวณดังนี้คือ

1. ราคาทุนที่แท้จริงหรือเจาะจง (Specific Identification Method)
2. เชาก่อน - ออกก่อน (First in -First out หรือ FIFO)
3. ถัวเฉลี่ยอย่างง่าย (Simple Average Method)
4. ถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average Method)

วิธีราคาทุนที่แท้จริงหรือเจาะจง

วิธีราคาทุนที่แท้จริงหรือเจาะจง วิธีนี้เหมาะกับกิจการที่มีวัตถุดิบอยู่เพียง 2-3 ชนิด หรือสินคาราคาแพงมีลักษณะเฉพาะ เช่น เพชร พลอย รถยนต์ เป็นต้น

วิธีเข้าก่อน - ออกก่อน

วิธีนี้มีสมมติฐานว่า วัตถุดิบที่ซื้อมาก่อนควรจะเบิกใช้ในการผลิตก่อน โดยเฉพาะวัตถุดิบที่เสื่อมสภาพง่าย ดังนั้น วัตถุดิบคงเหลืออยู่ในวันสิ้นงวด จึงเป็นวัตถุดิบที่ซื้อมาในครั้งหลังสุดย้อนขึ้นไปหาครั้งแรก

วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย

วิธีถัวเฉลี่ยอย่างง่าย วิธีนี้เป็นการนำเอาต้นทุนวัตถุดิบต่อหน่วย ทั้งที่เหลืตงงวดและซื้อในระหว่างงวดมารวมกัน แลหารด้วยจำนวนครั้งของการซื้อ จะได้ต้นทุนถัวเฉลี่ยต่อหน่วยเพียงราคาเดียว

วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก เป็นวิธีที่ถือว่าวัตถุดิบทุกหน่วยมีโอกาสถูกเบิกใช้ได้เท่ากัน เนื่องจาก วัตถุดิบมีลักษณะ ที่เหมือนกัน เช่น ข้าวโพด ถั่ว เป็นต้น หรือของเหลวต่างๆ

การตีราคาวัตถุดิบคงเหลือวิธีราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับที่ต่ำกว่า

การตีราคาวัตถุดิบคงเหลือตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นการตีราคาทุนตามมาตรฐาน การบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง สินค้าคงเหลือ กำหนดวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือไว้ว่า สินค้าคงเหลือ ต้องวัดมูลค่าด้วยราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่มูลค่าใดจะต่ำกว่า

กิจการต้องไม่ปรับมูลค่าวัตถุดิบหรือวัสดุอื่นที่ถือไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าให้ลดต่ำกว่าราคาทุน ถ้าสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตจากวัตถุดิบหรือวัสดุนั้นคาดว่าจะขายได้ในราคาเท่ากับหรือสูงกว่าราคาทุน อย่างไรก็ตาม เมื่อการที่ราคาวัตถุดิบลดลงเป็นข้อบ่งชี้ว่า ต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปนั้นสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กิจการต้องปรับลดมูลค่าวัตถุดิบให้ลดลงเท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับในสถานการณ์เช่นนี้ ต้นทุนเปลี่ยนแทนของวัตถุดิบ อาจจะเป็นมูลค่าที่ดีที่สุดในการกำหนดมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบนั้น จะเริ่มตั้งแต่ขั้นการจัดหาวัตถุดิบ หรือการซื้อวัตถุดิบและวัตถุดิบที่กิจการใช้ในการผลิตนั้นมักจะมีหลายชนิด ดังนั้นกิจการจึงต้องมีการใช้บัญชีคุมยอดกับบัญชีย่อยประกอบกัน ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ บัญชีคุมยอดวัตถุดิบจะเป็นบัญชีแยกประเภททั่วไป ส่วนบัญชีย่อยนั้นจะหมายถึง บัตรวัตถุดิบแต่ละชนิด

การบันทึกบัญชีวัตถุดิบจะเกิดขึ้นหลังจากที่แผนกบัญชีได้ตรวจสอบเอกสารทั้ง 3 ฉบับคือ ใบสั่งซื้อ ใบตรวจรับของ ใบกำกับสินค้า เรียบร้อยแล้ว กิจการก็จะจัดทำใบสำคัญจ่ายเงิน (Disbursement Voucher) และหากมีการส่งคืนวัตถุดิบให้ผู้ขาย กิจการก็จะจัดทำใบหักหนี้ส่งให้ผู้ขายด้วย

การบันทึกบัญชีกรณีวัตถุดิบคงเหลือที่ตรวจนับได้ไม่ตรงกับยอดตามบัญชี

บางครั้งกิจการตรวจนับวัตถุดิบได้ไม่ตรงกับยอดคงเหลือที่ปรากฏในบัญชี หรือในบัตรวัตถุดิบก็จะมีการปรับปรุงรายการดังกล่าว โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 แกไขในบัตรวัตถุดิบโดยบันทึกจำนวนที่ขาดหรือสูญหายลงในช่องจ่าย

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกรายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป หลังจากแก้ไขจำนวนในบัตรวัตถุดิบในขั้นตอนที่ 1 แล้วทำการปรับปรุงรายการวัตถุดิบ ขาดหรือเกินดังนี้

กรณีที่ 1 วัตถุดิบขาดจากบัญชีโดยไม่ทราบสาเหตุ

กรณีที่ 2 วัตถุดิบเกินจากบัญชีโดยไม่ทราบสาเหตุ

กรณีที่ 3 วัตถุดิบขาดหรือเกินโดยทราบสาเหตุ

สาเหตุการตรวจนับวัตถุดิบและบัตรวัตถุดิบไม่ตรงกัน

- 1.การเก็บรักษาไม่ดีพอ เช่น สถานที่เก็บไม่ไดมาตรฐาน การระเหยหรือหดตัวของวัตถุดิบสภาพของวัตถุดิบหรือจัดเก็บไม่ดีพอ
- 2.การขาดความระวังที่ดีเช่น โดนขโมยหรือถูกยักยอกวัตถุดิบ จงใจทุจริตของพนักงาน
- 3.การบันทึกบัญชีไม่รอบคอบ เช่น ไม่ได้ทำเอกสารต่างๆ ในครบวงจรวัตถุดิบ บันทึกรับ จ่ายไม่ครบถ้วน หรือบันทึกบัญชีผิดพลาด

	ใบงานที่ 3	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 4-5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ		

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงบอกความหมายของต้นทุนในการจัดหาวัตถุดิบ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

2. ภาษีมูลค่าเพิ่มมีความสำคัญต่อการคำนวณต้นทุนการผลิตในกิจการอุตสาหกรรมอย่างไร

.....

.....

3. จงอธิบายกระบวนการเกี่ยวกับการซื้อวัตถุดิบว่าเกี่ยวข้องกับฝ่ายใดบ้าง พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการดังกล่าว

.....

.....

4. ในกรณีที่กิจการใช้ราคาทุนบันทึกต้นทุนวัตถุดิบ การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบเบิกใช้และตีราคาวัตถุดิบคงเหลือปลายงวดจะทำได้กี่วิธี อะไรบ้าง อธิบายสรุปแต่ละวิธี

.....

.....

5. แบบฟอร์มเกี่ยวกับวัตถุดิบแบบฟอร์มใด ที่ใช้เป็นข้อมูลในการบันทึกรายการต่อไปนี้

ก. วัตถุดิบที่ซื้อมาไว้ในคลังวัตถุดิบ

ข. วัตถุดิบที่เบิกใช้จากคลังวัตถุดิบ

.....

.....

.....

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 6-8
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน ด้วยความมีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับค่าแรงงานในเรื่องจำแนกประเภทของค่าแรงงาน เงินพิเศษ และสวัสดิการ
2. บันทึกควบคุมเกี่ยวกับค่าแรง ตามหลักการบันทึก
3. ทำบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน ตามหลักการคำนวณค่าแรงงานตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายความหมายของค่าแรงงานและการควบคุมเกี่ยวกับค่าแรงงานได้
2. อธิบายเงินพิเศษต่าง ๆ และสวัสดิการได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. คำนวณต้นทุนค่าแรงงานได้
2. วิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรงงานได้
3. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน

5. สารการเรียนรู้

- 4.1 ความหมายของค่าแรงงาน
- 4.2 การควบคุมเกี่ยวกับค่าแรงงาน

4.3 การวิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรงงาน

6. กิจกรรมการเรียนการสอน (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-15	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 3 ข้อ 3-6
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 4	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 4
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “ค่าแรงงานทางตรงและค่าแรงงานทางอ้อม ต่างกันอย่างไร”	ผู้เรียนตอบคำถาม “ค่าแรงงานทางตรงและค่าแรงงานทางอ้อม ต่างกันอย่างไร”
4)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา การจัดประเภทค่าแรงงานทางตรงและค่าแรงงานทางอ้อมในแต่ละโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ยกตัวอย่างประกอบ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา การจัดประเภทค่าแรงงานทางตรงและค่าแรงงานทางอ้อมในแต่ละโรงงานอุตสาหกรรมการผลิต ยกตัวอย่างประกอบ โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ความหมายของค่าแรงงาน 2. การควบคุมเกี่ยวกับค่าแรงงาน	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
2)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง การวิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรงงาน	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ

3)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
4)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตัวอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการวิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรงงาน	ผู้เรียนฝึกทักษะการวิเคราะห์และจำแนกประเภทค่าแรงงาน
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-1	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-1

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-2 และข้อ 4-3 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะคำนวณค่าแรงงานและวิเคราะห์จำแนกค่าแรงงาน	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-2 และข้อ 4-3 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะคำนวณค่าแรงงานและวิเคราะห์จำแนกค่าแรงงาน
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-5 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

-

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้

8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ

8.2 ใบเช็ครายชื่อ

8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย

8.4 ใบงานประจำหน่วย

8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...6/15.... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :
.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :
.....

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :
.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :
.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :
.....

4) ผลการสอนของครู :
.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....

.....

2) แนวทางพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....

.....

.....

	ใบความรู้ที่ 4	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 6-8
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับค่าแรงงานในเรื่องจำแนกประเภทของค่าแรงงาน เงินพิเศษ และสวัสดิการ
2. บันทึกควบคุมเกี่ยวกับค่าแรง ตามหลักการบันทึก
3. ทำบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน ตามหลักการคำนวณค่าแรงงานตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

3. อธิบายความหมายของค่าแรงงานและการควบคุมเกี่ยวกับค่าแรงงานได้
4. อธิบายเงินพิเศษต่าง ๆ และสวัสดิการได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

4. คำนวณต้นทุนค่าแรงงานได้
5. วิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรงงานได้
6. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน

5.เนื้อหาสาระ

ค่าแรงงาน เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต แบ่งออกเป็นค่าแรงทางตรงและค่าแรงทางอ้อม ในการปฏิบัติงานของคนงานนั้น กิจการจะต้องมีการวางแผนอย่างเป็นอย่างดี ตั้งแต่การเข้าทำงาน การปฏิบัติงานในโรงงานเวลาปกติ การทำงานล่วงเวลาทั้งในวันปกติและวันหยุด และพึงระมัดระวังในการ ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน เพื่อให้การคำนวณค่าแรงให้กับคนงานนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและยุติธรรม รวมทั้งสวัสดิการต่างๆ ที่คนงานพึงจะได้รับซึ่งจะส่งผลให้คนงานมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

ความหมายของค่าแรง

ค่าแรง ในที่นี้หมายถึง ค่าจ้าง (Wages) และเงินเดือน (Salaries) การจ่ายค่าจ้าง มักกระทำเป็นรายชั่วโมง (Hourly) รายวัน (Daily) รายชิ้น (Piecework) หรือรายเดือน การจ่ายเงินเดือนจะจ่ายเป็นประจำเดือนที่เท่าๆ กัน ทุกเดือนประเภทของค่าแรงออกเป็น 2 ประเภท

ความหมายของค่าแรง

1. **ค่าแรงทางตรง (Direct Labor Cost)** เป็นค่าแรงที่กิจการจ่ายให้คนงานที่ทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าโดยตรง คือ เป็นผู้ทำการแปรรูปวัตถุดิบให้กลายเป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น ค่าแรงของพนักงานแผนกผลิต ค่าแรงผู้ควบคุมเครื่องจักร (Operator) ค่าแรงทางตรงนี้จะคิดเข้าเป็นต้นทุนของชิ้นงานที่ผลิตโดยตรง

2. **ค่าแรงทางอ้อม (Indirect Labor Cost)** เป็นค่าแรงที่จ่ายให้คนงาน หรือพนักงานที่อยู่ในแผนกอื่นๆ ในโรงงานที่ไม่ได้ทำการผลิตโดยตรง เช่น ค่าแรงของผู้ควบคุมพัสดุเงินเดือนยาม เงินเดือนผู้จัดการโรงงาน เป็นต้น

การควบคุมเกี่ยวกับค่าแรง

การควบคุมการทำงานและการบัญชีที่ดีเกี่ยวกับค่าแรงจึงเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมต้นทุนประเภทนี้ ใน การจัดการเกี่ยวกับแรงงานจึงต้องมีแผนกต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องดังนี้ คือ

1. **แผนกบุคคลากร (Personnel Department)** มีหน้าที่จัดหาแรงงานต่างๆ เข้ามาในโรงงาน หน้าที่โดยสรุปของแผนกนี้ คือ

- การกำหนดมาตรฐานแรงงาน เกี่ยวข้องกับการแบ่งประเภทงาน
- การว่าจ้าง เกี่ยวข้องกับการรับสมัคร การสัมภาษณ์ การทดสอบและการบรรจุเข้าทำงาน
- การฝึกอบรม เกี่ยวข้องกับการอบรมฝึกฝน เพื่อให้พนักงานได้มีความชำนาญเพิ่มขึ้น
- สวัสดิการ เป็นเรื่องของการดูแลความปลอดภัยของคนงาน

2. **แผนกวางแผนการผลิต (Production Planning Department)** มีหน้าที่ในการกำหนด แผนการผลิตว่าจะใช้แรงงานประเภทใด แผนกใด เป็นจำนวนเท่าใด

3. **แผนกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรง(Payroll Accounting Department)** มีหน้าที่เก็บเวลาทำงานของคนงาน คำนวณค่าแรง วิเคราะห์ค่าแรงเข้างาน และจ่ายค่าแรงให้คนงาน แผนกที่ทำหน้าที่นี้อาจแบ่งเป็น 3 แผนกย่อยๆ คือ

- แผนกควบคุมเวลาทำงาน (Time-Keeping Department) มีหน้าที่บันทึกเวลาทำงานของคนงาน

- แผนกค่าแรง (Payroll Department) มีหน้าที่ค ำนวนค่าแรงตามเวลาที่แผนกควบคุมเวลาทำงานรวบรวมได้
- แผนกบัญชีต้นทุน (Cost Accounting Department) ท านหน้าที่วิเคราะห์ค่าแรงที่ค ำนวนโดยแผนกค่าแรง

เอกสารที่ใช้ประกอบกระบวนการเกี่ยวกับค่าแรง ได้แก่

1. บัตรลงเวลา (Clock Card) หรือบัตรนาฬิกา เป็นบัตรที่จัดทำสำหรับคนงานแต่ละคนในแต่ละงวดค่าแรงเพื่อให้คนงานบันทึกเวลาที่เข้า-ออกในโรงงาน โดยสอดบัตรเข้าไปในนาฬิกาเพื่อประทับเวลา ซึ่งเรียกว่าการตอกบัตร
2. บัตรบันทึกเวลาทำงาน (Time Ticket) คือ บัตรที่ใช้บันทึกเวลาที่พนักงานใช้ไปในการผลิตในลักษณะต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าพนักงานทำงานประเภทใด ที่ไหน ใช้เวลาเท่าใด
3. ทะเบียนค่าแรง (Payroll Record) เป็นหน้าที่ของแผนกค่าแรงที่จะจัดทำทะเบียนค่าแรงขึ้น เพื่อใช้บันทึกค่าแรงของพนักงานทุกคน ที่ค ำนวนได้จากบัตรบันทึกเวลาทำงาน
4. ใบสรุปต้นทุนค่าแรงงาน (Labor Cost Summary) ใบสรุปต้นทุนค่าแรงงานเป็นเอกสารที่ ใช้บันทึกค่าแรงงานที่ได้วิเคราะห์และแยกประเภทแล้วว่าเป็นค่าแรงงานทางตรง หรือค่าแรงทางอ้อม

การค ำนวนต้นทุนค่าแรง

การค ำนวนต้นทุนค่าแรงเป็นหน้าที่ของแผนกค่าแรง (Payroll Department) ที่จะต้องค ำนวนและจำแนกประเภทของเงินเดือนและค่าแรงต่างๆ ในแต่ละงวดที่จะต้องจ่ายให้กับพนักงานและคนงานโดยจะค ำนวนจากบัตรบันทึกเวลาทำงานของคนงานแต่ละคนเป็นค่าแรงเบื้องต้น หักด้วยรายการหักต่างๆ เป็นค่าแรงสุทธิ จากนั้นก็จะส่งข้อมูลเหล่านี้ไปยังแผนกการเงิน และแผนกบัญชีต่อไป เพื่อดำเนินการจ่ายค่าแรง และบันทึกบัญชีต่อไป

การค ำนวนค่าแรงเบื้องต้น (Gross Payrolls)

เป็นค่าแรงก่อนหักรายการต่างๆ ของคนงาน โดยค ำนวนจากชั่วโมงการทำงาน หรืออาจค ำนวนจ่ายเป็นรายชิ้นงาน ค่าแรงเบื้องต้นนี้ค ำนวนได้จากค่าแรงปกติรวมกับค่าแรงล่วงเวลา ดังนี้ คือ

1. การค ำนวนค่าแรงปกติ

การค ำนวนตามชั่วโมงการทำงาน

ค่าแรงปกติ = จำนวนชั่วโมงการทำงาน x อัตราค่าแรงรายชั่วโมง

การค ำนวนตามชิ้นงาน

ค่าแรงปกติ = จำนวนหน่วยที่ผลิตได้ x อัตราค่าแรงรายชิ้น

2. การค ำนวนค่าแรงล่วงเวลา(Overtime)

กฎหมายคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ได้บัญญัติเกี่ยวกับกำหนดเวลาทำงานปกติของกิจการอุตสาหกรรมว่า หากลูกจ้างทำงานเกินกว่าเวลาและชั่วโมงปกติที่กิจการกำหนดไว้ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าแรงล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้าง อัตราค่าล่วงเวลาตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน แบ่งได้เป็น

อัตรากำลังเวลาในวันทำงานปกติ หมายถึง ถ้าคนงานทำงานนอกเวลาปกติ นายจ้างจะต้องจ่ายค่าแรงงานให้ลูกจ้างในอัตราหนึ่งเท่าครึ่งของค่าแรงต่อชั่วโมงหรือต่อหน่วยของผลงานในเวลาทำงานปกติ

อัตรากำลังเวลาในวันหยุด ถ้าคนงานหรือพนักงานลูกจ้างทำงานในวันหยุด หรือวันอื่นๆ นายจ้างต้องจ่ายค่าล่วงเวลาให้แก่ลูกจ้างตามหลักเกณฑ์

สรุป ค่าแรงงานเบื้องต้น = ค่าแรงงานปกติ + ค่าแรงงานล่วงเวลา

การคำนวณค่าแรงสุทธิ(Net Payroll or Net Earning)

ในการจ่ายค่าแรงและเงินเดือนให้คนงานหรือพนักงาน กิจการจะหักภาษีเงินได้ของคนงานไว้ เพื่อนำส่งสรรพากรที่ตั้งอยู่ในเขตหรืออำเภอที่กิจการตั้งอยู่ นอกจากรายการภาษีเงินได้แล้ว ก็อาจมีรายการหักอื่นๆ อีก รายการหักดังกล่าวทุกรายการจะนำไปหักจาก ค่าแรงเบื้องต้น เพื่อคำนวณหาค่าแรงสุทธิประจำงวด

สรุป ค่าแรงงานสุทธิ = ค่าแรงงานเบื้องต้น – รายการหักต่าง ๆ

การวิเคราะห์และจำแนกประเภทของค่าแรง

เมื่อพนักงานในแผนกค่าแรงได้คำนวณค่าแรงที่กิจการจะต้องจ่ายในแต่ละงวดเสร็จแล้ว ก็จะมอบให้พนักงานที่ทำหน้าที่วิเคราะห์ค่าแรงได้ทำการวิเคราะห์ค่าแรงของงวดนั้นๆ ออกเป็นค่าแรงทางตรงและค่าแรงทางอ้อม เมื่อวิเคราะห์และจำแนกค่าแรงได้แล้วก็จะบันทึกไว้ในใบสรุปต้นทุนค่าแรงงาน

การจ่ายค่าแรง

การจ่ายค่าแรงให้แก่คนงานหรือพนักงาน อาจจ่ายให้ตามรายขึ้นของผลงานที่ทำได้ หรืออาจจ่ายเป็นรายชั่วโมงที่ทำงาน บางประเภทอาจจ่ายในรูปของเงินเดือนประจำ การจ่ายค่าแรงและเงินเดือนดังกล่าวอาจจ่ายเป็นเงินสดหรือเช็คก็ได้

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรง

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าแรง จะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. บันทึกค่าแรงเบื้องต้น รายการหักต่างๆ และค่าแรงสุทธิ
2. บันทึกค่าแรงเป็นต้นทุนการผลิต
3. บันทึกการจ่ายค่าแรงแก่คนงาน

เงินพิเศษต่าง ๆ และสวัสดิการ

ค่าล่วงเวลา(Overtime) หมายถึง ค่าแรงที่จ่ายให้พนักงานหรือคนงานในช่วงนอกเวลาทำงานปกติ การคิดค่าล่วงเวลาเป็นต้นทุนการผลิต มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ค่าล่วงเวลาของคนงาน ซึ่งไม่ได้ทำการผลิตสินค้าโดยตรง ถือเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต
2. ค่าล่วงเวลาของคนงาน ซึ่งทำหน้าที่ในการผลิตสินค้าโดยตรงให้พิจารณา ดังนี้
 - ถ้าการทำงานล่วงเวลาเกิดขึ้นจากการรับงานจากลูกค้า กรณีเช่นนี้จะถือว่าค่าล่วงเวลานั้นเป็นค่าแรงทางตรง
 - ถ้าการทำงานล่วงเวลาเกิดขึ้น จากการที่กิจการรับงานไว้เกินกำลังที่จะผลิตได้ทันในเวลาปกติ กรณีเช่นนี้จะถือว่า ค่าล่วงเวลาที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้นจากอัตราปกติ

เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนที่จ่ายในอัตราปกติถือเป็นต้นทุนค่าแรงงาน
ทางตรง

- **เงินรางวัลพนักงาน (Bonus)** เงินรางวัลพนักงานเป็นผลตอบแทนที่กิจการจ่ายไปเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่พนักงานนอกเหนือจากค่าจ้างหรือเงินเดือน ปกตินิยมจ่ายเป็นรางวัลพนักงานในวันสิ้นปีดำเนินงานและมักจะจ่ายเมื่อกิจการมีผลกำไรสุทธิเท่านั้น โดยอาจ กำหนดว่าจ่ายเป็นกี่เท่าของเงินเดือนหรือกำหนดเป็นเปอร์เซ็นต์ของกำไรสุทธิประจำปี
- **ค่าแรงระหว่างวันหยุด พักผ่อน (Vacation Pay)** การคำนวณค่าแรงที่จ่ายให้นี้ใช้หลักการเดียวกับการจ่ายเงินรางวัลพนักงาน คือ ถือว่าเงินที่จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต
- **เงินบำนาญ (Employee Pension Cost)** หมายถึง เงินที่ลูกจ้างจะได้รับเมื่อเกษียณอายุ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเงินบำนาญ กิจการอาจกำหนดเพียงฝ่ายเดียวหรืออาจกำหนดร่วมกันกับลูกจ้าง
- **ค่าเข้ากะ(Shift Premium)** เป็นเงินพิเศษที่กิจการจ่ายให้ลูกจ้างกรณีทำงานนอกเวลาปกติ ซึ่งเป็นการจ่ายให้เป็นกรณีพิเศษเพื่อชดเชยกับการที่ลูกจ้างทำงานในตอนกลางคืน ผู้ที่ทำงานในช่วงกะกลางคืน จะได้รับเงินเพิ่มพิเศษที่เรียกว่า ค่าเข้ากะ หรือเงินเพิ่มพิเศษยามวิกาล
- **เงินชดเชยเมื่อออกจากงาน** เป็นเงินที่บริษัทจ่ายให้พนักงานในกรณีที่ให้พนักงานออกจากงานโดยไม่มี ความผิด ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานได้บัญญัติให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชย หากนายจ้างเลิกจ้างโดยไม่มี ความผิด
- **เงินสวัสดิการอื่นๆ** กิจการบางแห่งก็ยังได้จัดสวัสดิการด้านต่างๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาล การจัดรถรับส่งพนักงานการเลี้ยงอาหารกลางวันแก่พนักงาน เป็นต้น

	ใบงานที่ 4	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 6-8
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน		

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของค่าแรง

.....

.....

.....

2. ให้อธิบายถึงความหมายของค่าแรงงานทางตรงและค่าแรงงานทางอ้อม พร้อมทั้งอธิบายลักษณะที่แตกต่างระหว่างค่าแรงทั้ง 2 ประเภท

.....

.....

.....

3. กระบวนการเกี่ยวกับค่าแรงงานโดยสรุปมีขั้นตอนอะไรบ้าง ให้อธิบายแต่ละขั้นตอนโดยสังเขป

.....

.....

.....

4. เอกสารที่ใช้ประกอบกระบวนการเกี่ยวกับค่าแรงมีอะไรบ้าง อธิบายลักษณะการใช้เอกสารนั้นๆ

.....

.....

.....

5. จงอธิบายความหมายของค่าล่วงเวลาพร้อมทั้งอธิบายหลักเกณฑ์การพิจารณาค่าล่วงเวลา

.....

.....

.....

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 9-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต ด้วยความมีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกต่าง ๆ
2. คำนวณและบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากแผนกต่าง ๆ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายความหมายและลักษณะค่าใช้จ่ายการผลิตได้
2. อธิบายลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตจริงได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. บันทึกรับบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจริงได้
2. คำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานได้
3. คำนวณและบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตได้
4. ปันส่วนค่าใช้จ่ายของแผนกบริการให้แผนกผลิตได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต

5. สารการเรียนรู้

- 5.1 ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต
- 5.2 ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิต

5.3 ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกบริการ

5.4 ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตจริงและวิธีการบันทึกบัญชี

5.5 ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน

6. กิจกรรมการเรียนการสอน (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-13 และข้อ 4-14	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 4 ข้อ 4-13 และข้อ 4-14
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 5	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 5
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายการผลิต มีบัญชีใดบ้างให้ยกตัวอย่าง”	ผู้เรียนตอบคำถาม “ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายการผลิต มีบัญชีใดบ้างให้ยกตัวอย่าง”
4)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิตมีอะไรบ้าง สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิตมีอะไรบ้าง โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต 2. ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิต 3. ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกบริการ 4. ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตจริง	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
2)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง การบันทึกค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจริง	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ

3)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง การคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ
4)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
5)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตัวอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจริง	ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจริง
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-1 และข้อ 5-2	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-1 และข้อ 5-2

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-3 และข้อ 5-4 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตและการคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-3 และข้อ 5-4 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-5 และข้อ 5-6 เป็นการบ้าน แล้ว นัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจัดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

-

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้ (เช่น ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ชิ้นงาน ฯลฯ)

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 8.2 ใบเช็ครายชื่อ
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย
- 8.4 ใบงานประจำหน่วย
- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. การบูรณาการกลุ่มอาชีพ หรือความสัมพันธ์กับวิชาอื่น

บูรณาการกับกลุ่มอาชีพการเงินและการบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...9/15... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :

.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

.....

11.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

11.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....

2) แนวทางพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

	ใบความรู้ที่ 5	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 9-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกต่าง ๆ
2. คำนวณและบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดจากแผนกต่าง ๆ

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

3. อธิบายความหมายและลักษณะค่าใช้จ่ายการผลิตได้
4. อธิบายลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตจริงได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

5. บันทึกรับบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจริงได้
6. คำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานได้
7. คำนวณและบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิตได้
8. ปั่นส่วนค่าใช้จ่ายของแผนกบริการให้แผนกผลิตได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการบันทึกรับบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต

5.เนื้อหาสาระ

ค่าใช้จ่ายการผลิต เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายใดๆ ที่เป็นต้นทุนการผลิตที่มีใช้วัตถุดิบทางตรงและค่าแรงทางตรง จะถือเป็นค่าใช้จ่ายการผลิต ค่าใช้จ่ายการผลิต อาจเรียกว่า **โสหุ้ย** การผลิตหรือค่าใช้จ่ายโรงงาน แบ่งออกเป็น ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิต และค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกบริการ

ความหมายของค่าใช้จ่ายการผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงงานถือเป็นต้นทุนการผลิตชนิดหนึ่งนอกเหนือจากวัตถุดิบทางตรง และค่าแรงทางตรง ซึ่งอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โสหุ้ยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายโรงงาน

ลักษณะของค่าใช้จ่ายการผลิต เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นส่วนรวม การเกิดของค่าใช้จ่ายการผลิตอาจเกิดขึ้นได้ทั้งในแผนกผลิตที่ทำการผลิตสินค้าโดยตรง(Producing Department) และแผนกบริการ (Service Department) ซึ่งเป็นแผนกที่ส่งเสริมสนับสนุนการผลิตทางอ้อม

ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกผลิต

ค่าใช้จ่ายการผลิตแต่ละแผนก หมายถึง ค่าใช้จ่ายการผลิตที่ถือเป็นต้นทุนของแผนกผลิตนั้นๆ ซึ่งประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการผลิต 2 ประเภท คือ

1.ค่าใช้จ่ายทางตรงของแผนกผลิต

เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสำหรับแผนกผลิตใดแผนกผลิตหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อการทำงานของแผนกนั้นๆ โดยตรงสามารถบอกได้แน่ชัดว่าเป็นค่าใช้จ่ายของแผนกใดเท่าไร

2.ค่าใช้จ่ายทางอ้อมของแผนกผลิต

ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่ได้รับการปันส่วนจากแผนกบริการ แผนกใดแผนกหนึ่งโดยตรงกับที่ได้รับปันส่วนมาจากค่าใช้จ่ายในการผลิตทั่วไป

ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกบริการ

แผนกบริการเป็นแผนกที่ช่วยในการผลิตทางอ้อมหรือช่วยอำนวยความสะดวกให้แผนกผลิตในการผลิตสินค้า ค่าใช้จ่ายของแผนกบริการประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 ประเภท เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายในการผลิต คือ

ค่าใช้จ่ายการผลิตของแผนกบริการ

ค่าใช้จ่ายทางตรง

เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแผนกบริการเอง เช่น แผนกบริการ ซ่อมแซมบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายทางตรงก็คือ ค่าเสื่อมราคา-เครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการซ่อมแซม บำรุงรักษา

ค่าใช้จ่ายทางอ้อม

เป็นค่าใช้จ่ายที่แผนกบริการได้รับปันส่วนตามเกณฑ์ที่เหมาะสม จากค่าใช้จ่ายในการผลิตทั่วไป เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการผลิตทั่วไป

ลักษณะการเกิดค่าใช้จ่ายการผลิตจริงและวิธีการบันทึกบัญชี

การดำเนินการผลิตค่าใช้จ่ายในการผลิตจะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายหลายๆ ประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะการผลิตของแต่ละธุรกิจ ซึ่งมักจะแตกต่างกัน โดยทั่วไปค่าใช้จ่ายในการผลิต มีลักษณะการเกิดขึ้น 3 ลักษณะ

1. **เกิดจากการจ่ายเงิน** วิธีการบันทึกบัญชีจะบันทึกในบัญชีคุมยอดค่าใช้จ่าย ในการผลิต จากนั้นก็จะผ่านรายละเอียดค่าใช้จ่ายในการผลิตแต่ละชนิดไปยังบัญชีย่อย ซึ่งจะปรากฏอยู่ในใบสรุปค่าใช้จ่ายการผลิตของแต่ละแผนก
2. **เกิดจากการโอนบัญชี** ซึ่งจะบันทึกบัญชีโดยเข้าบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งสองบัญชี เมื่อเกิดรายการจะบันทึกในสมุดรายวันทั่วไปโดยใช้หลักฐานจากใบเบิกวัสดุดิบและบัตรลงเวลาคนงาน
3. **เกิดจากการปรับปรุงเมื่อสิ้นงวด** การบันทึกบัญชีโดยการปรับปรุงรายการจะทำในสมุดรายวันทั่วไป จากนั้นก็จะผ่านไปยังบัญชีย่อย คือ ใบสรุปค่าใช้จ่ายการผลิตประจำแผนกเช่นกัน

ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน

ลักษณะของค่าใช้จ่ายการผลิตจะเป็นทั้งต้นทุนผันแปรต้นทุนคงที่ และต้นทุนผสมหรือต้นทุนกึ่งผันแปร

ต้นทุนผันแปร (Variable Expenses) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายประเภทที่จะเปลี่ยนแปลงเพิ่มหรือลดไปตามปริมาณกิจกรรม

ต้นทุนคงที่ (Fixed Expenses) เป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่ต้นทุนรวมจะคงที่อยู่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อกิจกรรมเพิ่มต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะลดลง แต่ถ้ากิจกรรมลดลงต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะเพิ่มขึ้น

ต้นทุนกึ่งผันแปร (Semivariable Expenses) หรือค่าใช้จ่ายกึ่งผันแปร เป็นค่าใช้จ่ายที่จะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณกิจกรรม แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นจะไม่ใช่ไปตามอัตราส่วนโดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงของปริมาณกิจกรรม

ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน

ในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน ต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้คือ

1. จะกำหนดอัตราต่อหน่วยใด เช่น ต่อหนึ่งหน่วยผลผลิต ต่อ 1 ชั่วโมงแรงงานทางตรง ต่อ 1 ชั่วโมงเครื่องจักร
2. การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานนี้จะกำหนด ณ ระดับกำลังการผลิตใด
3. ค่าใช้จ่ายการผลิตที่จะนำมาคำนวณต้นทุนผลิตนั้น จะคิดโดยวิธีต้นทุนรวม (Absorption Costing) ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายคงที่กับค่าใช้จ่ายผันแปรไว้ด้วยกัน ส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำงวด ซึ่งเป็นวิธีที่เรียกว่า ต้นทุนโดยตรง(Direct Costing)
4. อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างานนี้จะกำหนดเป็นอัตราเดียวใช้ทั้งโรงงาน (Plant-wide หรือ Blanket Rate) หรือจะกำหนดขึ้นเป็นอัตราประจำแผนก (Departmental Rate)
5. กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานจะแยกกันระหว่างค่าใช้จ่ายประเภทบริการ หรือของแผนกบริการ และแผนกผลิต หรือไม่

ปัจจัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน

การที่จะคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปนั้น จะต้องอาศัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสินค้าที่ผลิต เพื่อเป็นเกณฑ์ในการคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเข้าเป็นต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูปอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานจึงคำนวณได้ โดยนำค่าใช้จ่ายการผลิตที่ประมาณไว้หารด้วยปริมาณกิจกรรม หรือตามงบประมาณ ดังนี้ คือ

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตทั้งปีโดยประมาณ}}{\text{ปริมาณกิจกรรมรวมทั้งปีโดยประมาณ}}$$

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างานโดยใช้เกณฑ์ผลผลิต

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{จำนวนหน่วยสินค้าที่ผลิตสำเร็จ}}$$

วิธีการคำนวณวิธีนี้เหมาะสำหรับกิจการที่ผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียว หรือถ้าผลิตสินค้าหลายชนิด กรรมวิธีการผลิตของสินค้าเหล่านั้นต้องคล้ายคลึงกันมากที่สุด

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานโดยใช้เกณฑ์ชั่วโมงแรงงานทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงค่าแรงงานทางตรงโดยประมาณ}}$$

วิธีนี้เหมาะสำหรับกิจการที่ใช้แรงงานคนในการผลิตเป็นส่วนใหญ่ และอัตราค่าแรงที่จ่ายให้คนงานนั้นมีหลายอัตรา เนื่องจากการคำนวณโดยวิธีนี้ไม่ได้นำอัตราค่าแรงของคนงานเข้ามาเกี่ยวข้อง

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างานโดยใช้เกณฑ์ชั่วโมงเครื่องจักร

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ชั่วโมงเครื่องจักรโดยประมาณ}}$$

กิจการที่จะใช้วิธีนี้ ควรเป็นกิจการที่มีการผลิตโดยใช้เครื่องจักรเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายการผลิตที่เกิดขึ้นจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักร

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานโดยใช้เกณฑ์ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน}}{\text{ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงโดยประมาณ}} \times 100$$

การคำนวณโดยวิธีนี้เป็นการคำนวณว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นร้อยละเท่าใดของต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิต

การคำนวณโดยวิธีนี้เป็นการคำนวณว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตเป็นร้อยละเท่าใดของต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิต

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายการผลิตโดยประมาณ}}{\text{ต้นทุนค่าแรงทางตรงโดยประมาณ}} \times 100$$

การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตนี้คิดเป็นร้อยละของต้นทุนค่าแรงทางตรง ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันเพราะสะดวกในการปฏิบัติ

ระดับกำลังการผลิตที่ใช้ในการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน

เนื่องจากค่าใช้จ่ายการผลิตประกอบไปด้วยต้นทุนคงที่และต้นทุน ผันแปรซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อระดับการผลิตเปลี่ยนไป ดังนั้น จึงต้องกำหนดว่าจะประมาณ ค่าใช้จ่ายการผลิตระดับใดมาคำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน ระดับกำลังการผลิตดังกล่าวแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับกำลังการผลิตสูงสุดตามทฤษฎีหรือระดับ อุดมคติ (Maximum or Ideal Capacity) เป็นระดับกำลังการทำงาน 100% ณ ระดับนี้ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตลักษณะนี้ ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง เนื่องจากยังต้องมีการซ่อมแซมเครื่องจักร ในทางปฏิบัติจึงไม่ควรนำระดับนี้มาใช้ในการควบคุมการผลิตจริง

2. ระดับกำลังการผลิตที่พอปฏิบัติได้(Practical Capacity) เป็นระดับกำลังการผลิต ที่โรงงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้เผื่อเวลาไว้สำหรับอุปสรรคในการทำงานที่อาจ เกิดขึ้นได้ กำลังการผลิต ณ ระดับนี้จะต่ำกว่ากำลังการผลิตทางทฤษฎี

3. ระดับกำลังการผลิตปกติ(Normal Capacity) เป็นระดับกำลังการผลิตที่คาดว่าจะ ทำในระยะยาว ประมาณ 3-5 ปีโดยไม่คำนึงถึงปริมาณการผลิตในงวดต่อไป การกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน ณ ระดับนี้จะอยู่ในระดับ 75% ถึง 100% ของระดับที่พอปฏิบัติได้

4. ระดับการผลิตที่คาดว่าจะทำในงวดหน้าหรือระดับที่คาดว่าจะผลิต (Expected Actual Capacity or Expected Level of Activity) คือ ระดับกิจกรรมหรือระดับการผลิตที่กิจการ กำหนดไว้หรือคาดคะเนไว้สำหรับการผลิตในงวดบัญชีถัดไป วิธีนี้เหมาะสม ในกรณีที่ปริมาณการผลิตมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงมากในแต่ละปี ระดับกำลังการผลิตที่กิจการทั่วไปนิยมนำมากำหนดค่าใช้จ่ายการผลิต คือ กำลังการผลิตปกติรองลงมา คือ ระดับกำลังการผลิตที่คาดว่าจะผลิต

	ใบงานที่ 5	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 9-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต		

บริษัทแห่งหนึ่งผลิตสินค้าจำนวน 250,000 บาท ในระหว่างปี โดยมีต้นทุน ณ ระดับการผลิต 250,000 หน่วย ดังนี้

วัตถุดิบทางตรง	1,250,000 บาท
ค่าแรงทางตรง	650,000 บาท
วัตถุดิบทางอ้อม	425,000 บาท
ค่าเช่าโรงงาน	200,000 บาท
ค่าเสื่อมราคา-เครื่องจักรและอุปกรณ์	140,000 บาท
ค่าแรงทางอ้อม	380,000 บาท
เงินเดือนผู้ควบคุมงาน	90,000 บาท

ให้ทำ 1. คำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ ผันแปร

2. คำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตที่คิดเข้างาน อัตราค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรคิดเข้างาน

	แผนการจัดการเรียนรู้		หน่วยที่ 6	
	รหัสวิชา 30201-2003	ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 11-12	
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ		ทฤษฎี 1 ชม.	ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ				

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ ด้วยความมีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกรับบัญชีกรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. จัดทำบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำตามเงื่อนไขที่กำหนด
2. จัดทำบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายลักษณะของต้นทุนงานสั่งทำได้
2. อธิบายความหมายของเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. บันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุนงานสั่งทำได้
2. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดยรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

5. สารการเรียนรู้

- 6.1 ลักษณะของบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ
- 6.2 การบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ

6. กิจกรรมการเรียนรู้ (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-14 และข้อ 5-15	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 5 ข้อ 5-14 และข้อ 5-15
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 6	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 6
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีต้นทุน”	ผู้เรียนตอบคำถาม “การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีต้นทุน”
4)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา กิจกรรมที่ผลิตสินค้า ตามคำสั่งลูกค้า ให้อย่างตัวอย่าง สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา กิจกรรมที่ผลิตสินค้าตามคำสั่งลูกค้า ให้อย่างตัวอย่าง โดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยาย โดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ลักษณะของบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
2)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีสาธิต เรื่อง การบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	ผู้เรียนฟังการสาธิตและนำไปปฏิบัติ
3)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
4)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตามตัวอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	ผู้เรียนฝึกทักษะการบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-5	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-5

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-6 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-6 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะการบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-11 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube
- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

-

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้ (เช่น ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ชิ้นงาน ฯลฯ)

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด
- 8.2 ใบเช็ครายชื่อ
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย
- 8.4 ใบงานประจำหน่วย
- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...11/15.... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :

.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

.....

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....

.....

.....

2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....

.....

.....

	ใบความรู้ ที่ 6	หน่วยที่ 6
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 11-12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี สมรรถนะย่อย บันทึกบัญชีกรณีสะสมต้นทุนคำนวณและแบบต้นทุนงานสั่งทำ

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. จัดทำบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำตามเงื่อนไขที่กำหนด
2. จัดทำบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิตามเงื่อนไขที่กำหนด

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

3. อธิบายลักษณะของต้นทุนงานสั่งทำได้
4. อธิบายความหมายของเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

3. บันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุนงานสั่งทำได้
4. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ ของเสีย และสินค้ามีตำหนิได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

5. สารการเรียนรู้

วิธีการบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ (Job Order Costing) เป็นวิธีการบัญชีที่ใช้ในกิจการที่ผลิต สินค้าในแต่ละหน่วยหรือแต่ละพวกแตกต่างกันหรืออาจผลิตตามลักษณะเฉพาะอย่างที่ถูกค้า ต้องการ ต้นทุนการผลิตสินค้าแต่ละหน่วยหรือแต่ละพวกนี้ก็แตกต่างกันด้วย การบันทึกต้นทุน จึงต้องแยกให้ชัดเจนว่าหน่วยใด ประเภทใด มีต้นทุนเท่าใด

ลักษณะสำคัญของวิธีบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ

1. มีการแยกงานออกตามคำสั่งผลิตของลูกค้า
2. ต้องจัดทำหรือบัตรต้นทุนงานแยกตามงานของแต่ละคน เพื่อบันทึกต้นทุนการผลิตของงานนั้นๆ
3. บัตรต้นทุนงานแต่ละใบ ถือเป็นบัญชีย่อยประกอบบัญชีคุมยอดงานระหว่างทำ
4. เมื่อกิจการผลิตงานใดเสร็จสิ้นก็จะนำบัตรต้นทุนประจำงานนั้น มาสรุปต้นทุนการผลิตรวม
5. การคิดต้นทุนของงานสั่งทำมักจะใช้วิธีต้นทุนปกติ เพื่อความรวดเร็วในการคำนวณต้นทุนของสินค้าสำเร็จรูป

ตัวอย่าง บัตรต้นทุนงานสั่งทำ (กรณีมีแผนกผลิตแผนกเดียว)

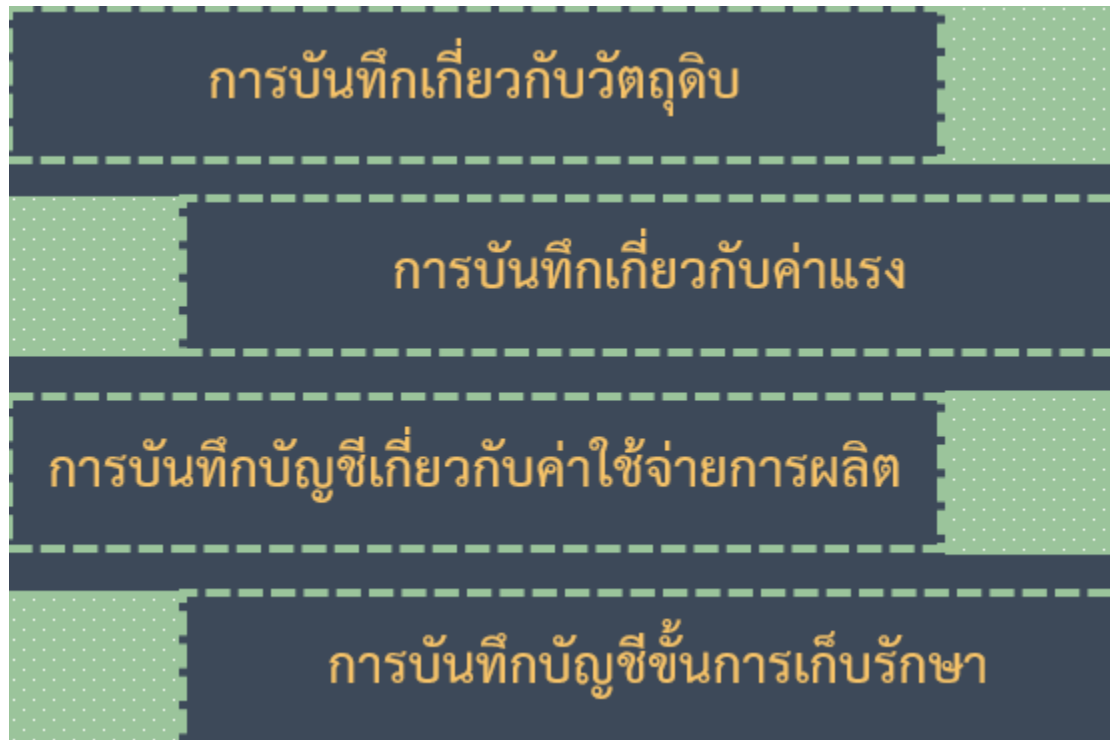
บัตรต้นทุนงาน								
ชื่อลูกค้า.....			วันที่สั่งทำ.....					
ชนิดของสินค้า.....			วันเริ่มงาน.....					
งานเลขที่.....			วันครบกำหนดส่งสินค้า.....					
จำนวน.....			วันที่ทำสำเร็จ.....					
วัตถุดิบทางตรง			ค่าแรงงานทางตรง			ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน
รวม			รวม			รวม		
สรุป/			ราคาขาย			xx บาท		
			ต้นทุนผลิต			xx บาท		
			กำไรขั้นต้น			xx บาท		

ตัวอย่าง บัตรต้นทุนงานสั่งทำ (กรณีมีแผนกผลิต 2 แผนก)

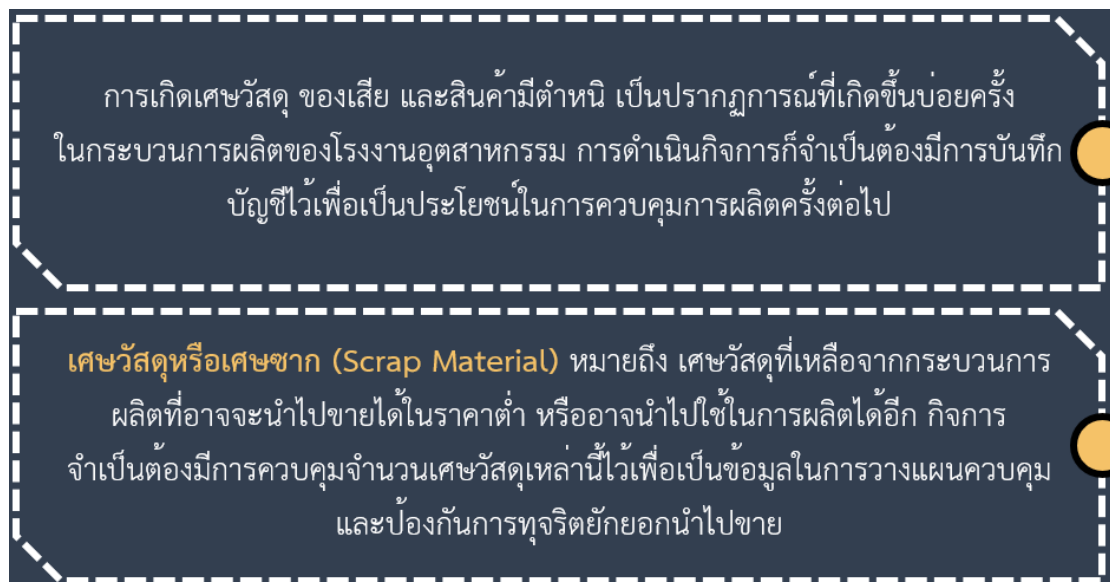
บัตรต้นทุนงานสั่งทำ								
ชื่อลูกค้า.....			วันที่สั่งทำ.....					
ชนิดของสินค้า.....			วันเริ่มงาน.....					
งานเลขที่.....			วันครบกำหนดส่งสินค้า.....					
จำนวน.....			วันที่ทำสำเร็จ.....					
แผนกผลิต 1								
วัตถุดิบทางตรง			ค่าแรงงานทางตรง			ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน
รวม			รวม			รวม		
แผนกผลิต 2								
วัตถุดิบทางตรง			ค่าแรงงานทางตรง			ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน		
วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน	วันที่	เลขที่ใบเบิก	จำนวนเงิน
รวม			รวม			รวม		
แผนกผลิต 1			แผนกผลิต 2					
ราคาขาย						xx		
ต้นทุนผลิต			xx			xx		
กำไรขั้นต้น						xx		
ค่าใช้จ่ายการขายและบริหาร						xx		
กำไรสุทธิโดยประมาณ						xx		

การบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำ

ในการบันทึกบัญชีตามระบบต้นทุนงานสั่งทำนั้น จะบันทึกไปตามวงจรต้นทุนดังได้ กล่าวมาแล้วคือ การจัดหา การผลิต การเก็บรักษา และการขาย ในที่นี้จะกล่าว สรุปการบันทึกบัญชีตามวงจรต้นทุนดังตามขั้นตอนดังนี้

การบันทึกเกี่ยวกับเศษวัสดุ

การบันทึกบัญชีเกี่ยวเศษวัสดุ

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1. ไม่บันทึกบัญชีเศษวัสดุเป็นสินทรัพย์

เมื่อเกิดเศษวัสดุขึ้นแต่มีจำนวนเพียงเล็กน้อย จนกว่าจะขายได้ กิจการจะไม่บันทึกบัญชีเศษวัสดุเหล่านั้นแต่จะบันทึกไว้ในบัตรเศษวัสดุไว้ การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

Dr. เงินสด	XX
Cr. ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX
หรือ	
งานระหว่างทำ	XX
หรือ	
รายได้จากเศษวัสดุ	XX

2. บันทึกบัญชีเศษวัสดุเป็นสินทรัพย์

กรณีที่กิจการมีเศษวัสดุเกิดขึ้นในกระบวนการผลิต และเศษวัสดุดังกล่าวมีราคาสูงพอสมควร กิจการจะบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ไว้ก่อนในราคาตลาด หากราคาขายไม่เท่ากับราคาของเศษวัสดุที่บันทึกไว้ ผลต่างจะนำไปปรับกับบัญชีที่บันทึกไว้ตอนเกิดเศษวัสดุ รายการบัญชีเกี่ยวกับเศษวัสดุ เป็นดังนี้

เมื่อเกิดเศษวัสดุ	Dr. เศษวัสดุ	XX
	Cr. ค่าใช้จ่ายการผลิต	XX
	หรือ	
	งานระหว่างทำ	XX
	หรือ	
	รายได้จากเศษวัสดุ	XX

การบันทึกบัญชีเกี่ยวเศษวัสดุ

Dr. เงินสด

XX

Cr. เศษวัสดุ

XX

เมื่อขายเศษวัสดุ

ถ้ากิจการขายเศษวัสดุได้สูงหรือต่ำกว่าราคาที่ยกไว้ของเศษวัสดุ ผลต่างจะนำไปปรับปรุงกับบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิต หรืองานระหว่างทำ หรือรายได้จากเศษวัสดุ ที่กิจการได้บันทึกไว้ในตอนที่เกิดเศษวัสดุนั้นๆ การบัญชีเกี่ยวกับของเสีย

ของเสียหรือสินค้าเสีย (Spoiled Goods) หมายถึง สินค้าที่ผลิตไม่ได้รูปแบบตามมาตรฐานที่กำหนด ต้องทิ้งหรือขายได้ในราคาต่ำ ของเสียที่เกิดขึ้นในกิจการจะมีทั้งของเสียที่ควบคุมได้ และควบคุมไม่ได้

ของเสียที่ควบคุมได้ หมายถึง ของเสียที่ไม่ควรเกิดขึ้นในสภาพการผลิตปกติ แต่เกิดขึ้น เนื่องจากความไม่ระมัดระวังในการผลิตของเสียที่เกิดขึ้นจากสาเหตุดังกล่าว เรียกว่า ของเสียเกินปกติ (Abnormal Spoilage)

ของเสียที่ควบคุมไม่ได้ หมายถึง ของเสียที่เกิดขึ้นในสภาพการผลิตปกติ เป็นของเสียที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถือว่าเป็นผลอย่างหนึ่งของกระบวนการผลิต ของเสียประเภทนี้เรียกว่า ของเสียปกติ (Normal Spoilage)

การบัญชีเกี่ยวกับสินค้ามีตำหนิ

สินค้ามีตำหนิ (Defective Goods) สินค้าที่ผลิตไม่ได้รูปแบบหรือคุณภาพตามมาตรฐาน ที่กำหนดแต่เมื่อนำไปแก้ไขส่วนบกพร่องก็สามารถนำออกไปขายได้ใหม่ ในสภาพของสินค้าคุณภาพดีหรือคุณภาพรองลงมา ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการแก้ไขสินค้าที่มีตำหนิให้เป็นสินค้าดีนั้น มีวิธีการบันทึกบัญชีได้ 2 ลักษณะ คือ

สินค้าที่มีตำหนิที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต

สินค้ามีตำหนิที่เกิดขึ้นเป็นปกติในกระบวนการผลิต

สินค้าที่มีตำหนิที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต

ถ้าสินค้าที่มีตำหนิที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต สำหรับงานใดงานหนึ่ง โดยเฉพาะหรือเป็นการผลิตสินค้าสำหรับลูกค้าคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ ค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการแก้ไขคุณภาพของสินค้ามีตำหนิเหล่านี้ ควรจะถือเป็นต้นทุนของงานชิ้นนั้นโดยเฉพาะ

สินค้ามีตำหนินั้นเกิดขึ้นเป็นปกติในกระบวนการผลิต

ถ้าสินค้ามีตำหนินั้นเกิดขึ้นเป็นปกติในกระบวนการผลิต ก็การคำนวณต้นทุนการผลิตโดยใช้ระบบต้นทุนปกติ และได้คำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานเพื่อไว้แล้ว สำหรับต้นทุนเพื่อแก้ไขสินค้ามีตำหนิ ดังนั้น เมื่อเกิดค่าใช้จ่ายในการแก้ไขสินค้ามีตำหนิเหล่านี้ก็จะบันทึกค่าใช้จ่ายนั้นไว้ในบัญชีค่าใช้จ่ายการผลิต

	ใบงานที่ 6	หน่วยที่ 6
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 11-12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การบัญชีต้นทุนงานสั่งทำ		

ใบงานหน่วยที่ 6

ข้อ 6-1 บริษัท ชลประทาน จำกัด มีข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้าชนิดหนึ่ง จำนวน 150 หน่วย ดังนี้

วันที่	วัตถุดิบเบิกใช้	ราคาต่อหน่วย	วันที่	ชั่วโมงแรงงาน	อัตราค่าแรง/ชั่วโมง
2566			2566		
ก.ค. 5	80 หน่วย	2.-	ก.ค. 7	7	20.-
12	120 หน่วย	1.75	14	8	20.-
19	150 หน่วย	1.90	21	6	20.-

อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเข้างาน 10 บาท ต่อชั่วโมงแรงงาน

ให้ทำ

- บันทึกข้อมูลข้างต้นในสมุดรายวันทั่วไป และผ่านไปยังบัญชีแยกประเภททั่วไป และทำบัตรต้นทุนงาน
- แสดงบัญชีแยกประเภทงานระหว่างทำ และบัตรต้นทุนงาน
- แสดงการคำนวณต้นทุนต่อหน่วย

ข้อ 6-2 บริษัท ธงชัย จำกัด ใช้ระบบต้นทุนงานสั่งทำ มียอดคงเหลือในบัญชีแยกประเภทบางบัญชีที่ได้มาจากสมุดบัญชีแยกประเภทของบริษัท ดังนี้

วัตถุดิบ			
ยอดยกมา	7,000	(ข) เบิกใช้	23,000
(ก) ซื้อ	20,000		
งานระหว่างทำ			
ยอดยกมา	3,600	(จ) สินค้าสำเร็จรูป	50,000
(ข) วัตถุดิบ	23,000		
(ค) ค่าแรงทางตรง	17,000		
(ง) ค่าใช้จ่ายการผลิต	12,000		

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 7
	รหัสวิชา 30201-2003 ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 13-15
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ต้นทุนฐานกิจกรรม	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ต้นทุนฐานกิจกรรม		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ต้นทุนฐานกิจกรรม ด้วยความมีระเบียบละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ - สมรรถนะย่อย -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ -

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับต้นทุนฐานกิจกรรมที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้
2. เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตแบบเดิมกับต้นทุนฐานกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. อธิบายความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
2. บอกประโยชน์ของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
3. บอกขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
4. อธิบายต้นทุนการผลิตแบบเดิมต่างกับต้นทุนฐานกิจกรรมได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

1. คำนวณต้นทุนการผลิตแบบเดิมกับต้นทุนฐานกิจกรรมได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับต้นทุนฐานกิจกรรม

5. สารการเรียนรู้

- 7.1 ความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรม
- 7.2 ประโยชน์ของระบบต้นทุนฐานกิจกรรม
- 7.3 ขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรม

6. กิจกรรมการเรียนการสอน (2W3P : 5 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้)

6.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนเฉลยงานที่มอบหมายใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-16	ผู้เรียนตรวจใบงานหน่วยที่ 6 ข้อ 6-16
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 7	ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 7
3)	ผู้สอนใช้คำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยคำถามว่า “การคิดค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานที่เรียนผ่านมาซึ่งเป็นแบบเดิมมีวิธีการคิดได้กี่วิธี อะไรบ้าง”	ผู้เรียนตอบคำถาม “การคิดค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างานที่เรียนผ่านมาซึ่งเป็นแบบเดิมมีวิธีการคิดได้กี่วิธี อะไรบ้าง”
4)	ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหา ความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรมสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต	ผู้เรียนค้นหา ความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรมโดยสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

6.2 ขั้นการสอน / การนำเสนอ (Presentation)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน วิธีการบรรยายโดยใช้สื่อการสอน Power point ประกอบการสอนในหัวข้อเรื่อง ดังนี้ 1. ความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรม 2. ประโยชน์ของระบบต้นทุนมาตรฐาน 3. ขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรม	ผู้เรียนฟังและจดบันทึก
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนซักถามพร้อมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้กัน	ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือซักถามเมื่อไม่เข้าใจ พร้อมแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จดบันทึก
3)	ผู้สอนยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่เข้าใจให้ซักถาม	ผู้เรียนฟังและทำตามตัวอย่างตามผู้สอน ซักถามกรณีไม่เข้าใจ

6.3 ขั้นฝึกฝน/ลงมือปฏิบัติ (Practice)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนฝึกทักษะการดำเนินงานตามขั้นตอนของต้นทุนฐานกิจกรรม	ผู้เรียนฝึกทักษะการดำเนินงานตามขั้นตอนของต้นทุนฐานกิจกรรม
2)	ผู้สอนให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 7 ข้อ 7-1	ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 7 ข้อ 7-1

6.4 ขั้นประยุกต์ใช้ (Production)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 7 ข้อ 7-2 ซึ่งผู้เรียนต้องประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะต้นทุนฐานกิจกรรม	ผู้เรียนนำความรู้ที่เรียนไปในการทำใบงานหน่วยที่ 7 ข้อ 7-2 ประยุกต์ใช้ความรู้ด้านทักษะต้นทุนฐานกิจกรรม
2)	ผู้สอนเฉลยใบงานที่ผู้เรียนได้ทำไป	ผู้เรียนตรวจใบงานที่ทำไป
3)	ผู้สอนสอบถามคะแนนใบงานของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการสอนในครั้งถัดไป	ผู้เรียนบอกคะแนนใบงานที่ทำไป

6.5 ขั้นสรุป/ประเมินผล (Wrap up)

ลำดับ	ผู้สอน	ผู้เรียน
1)	ผู้สอนสรุปเนื้อหาสาระสำคัญอีกครั้ง	ผู้เรียนฟัง พร้อมจดบันทึก
2)	ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำใบงานหน่วยที่ 7 ข้อ 7-3 เป็นการบ้าน แล้วนัดหมายส่งงานในครั้งถัดไป	ผู้เรียนจดการนัดหมายส่งงานที่ผู้สอนมอบหมาย

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- 1) หนังสือแบบเรียน การบัญชีต้นทุน 1 ของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

7.2 สื่อโสตทัศน

- 1) Power Point
- 2) Projector

7.3 สื่อออนไลน์

- 1) Youtube

- 2) Google Classroom

7.4 สื่อจำลองหรือของจริง

-

7.5 อื่น ๆ

- 1) มาตรฐานการบัญชีไทย
- 2) เว็บไซต์ต่าง ๆ

8. หลักฐาน/เอกสารประกอบการเรียนรู้ (เช่น ใบความรู้ ใบงาน ใบมอบหมายงาน ชิ้นงาน ฯลฯ)

- 8.1 แผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะอาชีพ ของบริษัท สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด
- 8.2 ใบเช็ครายชื่อ
- 8.3 แบบฝึกหัดประจำหน่วย
- 8.4 ใบงานประจำหน่วย
- 8.5 แบบประเมินผลการเรียนรู้ประจำหน่วย

9. การวัดและการประเมินผล

9.1 วิธีวัดและการประเมินผล

- 1) เช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ทำใบงาน
- 4) ประเมินผลการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือวัดและการประเมินผล

- 1) ใบเช็ครายชื่อผู้เข้าเรียน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 3) ใบงาน
- 4) แบบประเมินผลการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์วัดและการประเมินผล

- 1) เข้าเรียนสายไม่เกิน 15 นาที
- 2) เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
- 3) เกณฑ์การประเมินใบงาน คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
- 4) เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

10.1 ผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอน

1) วัน เดือน ปีสอนครั้งที่ ...13/15... สาขา/ชั้นปีจำนวนผู้เรียน.....คน
มาเรียนปกติ.....คน ขาดเรียน.....คน ลาป่วย.....คน ลากิจ.....คน มาสาย.....คน

2) หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา

สาระ :

.....

☐ สอนครบตามหัวข้อเรื่องในแผนฯ ☐ สอนไม่ครบเนื่องจาก.....

3) กิจกรรม/วิธีการสอน

☐ ครูแนะนำและบอกจุดประสงค์ ☐ ครูอธิบาย/ถาม-ตอบ/สาธิต/.

☐ ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ☐ ทำแบบทดสอบหลังเรียน

☐ ทำแบบฝึกหัด/โจทย์ปัญหา ☐ ทำใบกิจกรรม/ใบงาน

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

4) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้ :

.....

10.2 ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน/ผลการสอนของครู/ปัญหาที่พบ

1) การวัดผลและประเมินผล/ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน :

.....

2) สมรรถนะที่ผู้เรียนได้รับ :

.....

3) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม :

.....

4) ผลการสอนของครู :

.....

5) ปัญหาที่นำไปสู่การวิจัย :

.....

10.3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพการสอน/แก้ปัญหา

1) ผลการใช้และปรับปรุงแผนการสอนครั้งนี้ :

.....

.....

.....

2) แนวทางพัฒนาคุณภาพวิธีสอน/สื่อ/การวัดผล/เอกสารช่วยสอน

.....

.....

.....

	ใบความรู้ที่ 7		หน่วยที่ 7	
	รหัสวิชา 30201-2003	ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 13-15	
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ต้นทุนฐานกิจกรรม		ทฤษฎี	1 ชม.
			ปฏิบัติ	4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ต้นทุนฐานกิจกรรม				

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

ต้นทุนฐานกิจกรรม ด้วยความมีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

2. อ้างอิงมาตรฐาน / เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ (ถ้ามี)

2.1 มาตรฐานอาชีพ - สมรรถนะย่อย -

2.2 บุคลากรกลุ่มอาชีพ -

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับต้นทุนฐานกิจกรรมที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่กำหนดให้
2. เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตแบบเดิมกับต้นทุนฐานกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดให้

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้ (Knowledge)

5. อธิบายความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
6. บอกประโยชน์ของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
7. บอกขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรมได้
8. อธิบายต้นทุนการผลิตแบบเดิมต่างกับต้นทุนฐานกิจกรรมได้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (Process)

2. คำนวณต้นทุนการผลิตแบบเดิมกับต้นทุนฐานกิจกรรมได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attitude)

มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

ด้านการประยุกต์ใช้ (Apply)

ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับต้นทุนฐานกิจกรรม

5. การเรียนรู้

“ต้นทุนฐานกิจกรรม เป็นวิธีคิดจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตแบบใหม่ที่ทำให้ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดได้รับต้นทุนที่เหมาะสมกับการผลิตจริงตามปริมาณกิจกรรมที่เกิดขึ้น การคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรมใช้ตัวหลักต้นทุนของฐานกิจกรรมนั้น ๆ เป็นเกณฑ์หรือฐานในการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต ซึ่งมีความยุ่งยากและใช้เวลามาก เหมาะกับกิจการที่มีกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดที่ซับซ้อนและมีต้นทุนกิจกรรมการผลิตมาก”

ต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity Based Costing: ABC) เป็นการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตจัดสรรตามฐานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตสินค้าแต่ละชนิด โดยใช้ตัวหลักต้นทุนของฐานกิจกรรมนั้น ๆ เป็นเกณฑ์หรือฐานในการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิต

ความหมายของต้นทุนฐานกิจกรรม

ระบบต้นทุนฐานกิจกรรมไม่เหมาะกับกิจการที่มีผลิตภัณฑ์เพียงชนิดเดียว การแยก กิจกรรมอย่างละเอียดจะทำให้ต้นทุนที่คำนวณได้มีความถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด แต่ความละเอียดในการแยกกิจกรรมนี้ทำให้เสียเวลาและมีค่าใช้จ่ายสูง อาจก่อให้เกิดการต่อต้าน จากบุคคลภายในองค์กร

ประโยชน์ของระบบต้นทุนฐานกิจกรรม

การคำนวณต้นทุนการผลิตแต่ละผลิตภัณฑ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากการจัดสรรค่าใช้จ่ายการผลิตใช้ตัวหลักต้นทุนที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับกิจกรรม

ผู้บริหารควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นำไปใช้ในการวางแผนควบคุม และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

ข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้องและยุติธรรมมากขึ้น

ขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรม

1. การวิเคราะห์ขั้นตอนการผลิตเพื่อระบุกิจกรรม (Activity Analysis) เป็นการระบุกิจกรรมหลักที่สำคัญ ๆ ของกระบวนการทำงานออกเป็นกิจกรรมย่อยนั้น มีต้นทุนทางอ้อมหรือค่าใช้จ่ายการผลิตใดเข้าไปเกี่ยวข้องบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะให้ได้กลุ่มต้นทุนของแต่ละกิจกรรม

- กิจกรรม (Activity) หมายถึง การกระทำที่เปลี่ยนทรัพยากรของกิจการให้เป็นผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ อาจเป็นกิจกรรมที่เพิ่มค่า และกิจกรรมไม่เพิ่มค่า
- กิจกรรมเพิ่มค่า หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง เช่น กิจกรรมขึ้นรูปกิจกรรมประกอบ กิจกรรมออกแบบ
- กิจกรรมไม่เพิ่มค่า หมายถึง กิจกรรมที่ไม่เพิ่มมูลค่าในตัวผลิตภัณฑ์ แต่เพิ่มค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการผลิต เช่น กิจกรรมจัดซื้อวัตถุดิบ กิจกรรมขนย้ายวัตถุดิบ

2. กำหนดตัวผลักดันต้นทุนของแต่ละกิจกรรม (Cost Driver) สาเหตุที่ทำให้ต้นทุนของกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเรียกว่า ตัวผลักดันต้นทุน และการกำหนดตัวผลักดันต้นทุน คือ การกำหนดเป็นฐานในการคิดเข้างานต้นทุนของแต่ละกิจกรรมเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์ การกำหนดตัวผลักดันต้นทุน จำแนกได้ 4 ลักษณะกล่าวคือ

1. กำหนดตามปริมาณหน่วยผลิต หมายถึง ต้นทุนผันแปรโดยตรงกับปริมาณการผลิตหรือยอดขาย
2. กำหนดตามจำนวนกลุ่มผลิตภัณฑ์ หมายถึง จำนวนครั้งที่ทำกิจกรรมจะผันแปรโดยตรงกับจำนวนกลุ่ม และไม่ได้มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับจำนวนหน่วยในแต่ละกลุ่ม
3. กำหนดตามความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ หมายถึง ต้นทุนที่ผันแปรตามรูปแบบหรือความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ เป็นต้นทุนที่อาจเกิดขึ้นก่อนหรือระหว่างการผลิต
4. กำหนดเพื่อให้กิจการดำเนินงานต่อไป หมายถึง ต้นทุนที่เกิดขึ้นโดยรวมเพื่อให้บริการแก่แผนกผลิต

ขั้นตอนการดำเนินงานของต้นทุนฐานกิจกรรม

3. คำนวณอัตราค่าใช้จ่ายการผลิตแต่ละศูนย์กิจกรรม (Activity Rate) เป็นการคำนวณหาอัตราต้นทุนของแต่ละกิจกรรม เพื่อนำไปใช้ในการจัดสรรต้นทุนให้แก่ผลิตภัณฑ์

$$\text{อัตราต้นทุนฐานกิจกรรม} = \frac{\text{ต้นทุนกิจกรรม}}{\text{จำนวนตัวผลักดันต้นทุน}}$$

4. จัดสรรต้นทุนแต่ละกิจกรรมให้แก่ผลิตภัณฑ์ (Cost Allocation) เป็นการจัดสรรต้นทุนทางอ้อมหรือค่าใช้จ่ายการผลิตให้แก่ผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด ของกิจการตามจำนวนหรือปริมาณกิจกรรมที่ถูกใช้ไปในการผลิต และทำการคำนวณต้นทุนการผลิตของสินค้าแต่ละชนิด คำนวณได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนจัดสรรฐานกิจกรรม} = \text{จำนวนตัวผลักดันกิจกรรม} \times \text{อัตราต้นทุนฐานกิจกรรม}$$

ต้นทุนการผลิตแบบเดิมต่างกับต้นทุนฐานกิจกรรม

ต้นทุนการผลิตแบบเดิม เป็นการคำนวณ วัตถุดิบทางตรงเกิดขึ้นจริงหรือใช้ไป ค่าแรงงานทางตรงเกิดขึ้น ในงวดบัญชี ส่วนค่าใช้จ่ายการผลิตจะคิดเข้างานเป็นต้นทุนตามเกิดขึ้นจริง และคิดเข้างานตามเกณฑ์

ต้นทุนการผลิตได้จาก วัตถุดิบทางตรง บวก ค่าแรงงานทางตรง บวก ค่าใช้จ่ายการผลิตจัดสรร

ต้นทุนฐานกิจกรรม ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพียงแต่ค่าใช้จ่ายการผลิตคิดเข้างาน จะใช้ตามกิจกรรม เพราะถือว่าในการผลิต กิจกรรมการผลิตเป็นสาเหตุทำให้เกิดต้นทุน การคิดคำนวณต้นทุนจึงคิดตามกิจกรรมที่กำหนดขึ้นล่วงหน้า

ต้นทุนการผลิตได้จาก วัตถุดิบทางตรง บวก ค่าแรงงานทางตรง บวก ค่าใช้จ่ายการผลิต

	ใบความรู้ที่ 7		หน่วยที่ 7	
	รหัสวิชา 30201-2003	ชื่อวิชา การบัญชีต้นทุน 1	สอนครั้งที่ 13-15	
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ต้นทุนฐานกิจกรรม		ทฤษฎี 1 ชม.	
			ปฏิบัติ 4 ชม.	
ชื่อเรื่อง/งาน ต้นทุนฐานกิจกรรม				

บริษัท มะขามจำกัด ผลิตทอฟฟี่มะขามและซอสมะขาม โดยใช้เครื่องจักรและมีกระบวนการผลิตเหมือนกันทุกประการ ผลิตภัณฑ์ทั้งสองมีความแตกต่างกันในเรื่องของปริมาณการผลิต ให้ท่านแสดงการคำนวณตามตารางข้างล่างให้สมบูรณ์

รายการ	ต้นทุนฐานกิจกรรม			ทอฟฟี่มะขาม		ซอสมะขาม	
	ต้นทุน (บาท)	จำนวน กิจกรรม	ต่อ กิจกรรม	จำนวน กิจกรรม	ต้นทุน	จำนวน กิจกรรม	ต้นทุน
วัตถุดิบทางตรง	35,000						15,000
ค่าแรงงานทางตรง	27,800				13,200		
รวมต้นทุนขั้นต้น							
ค่าใช้จ่ายการผลิต							
งานจัดการวัตถุดิบ	2,000	200 ชิ้น		80 ชิ้น			
งานเตรียมงานผลิต	1,200	10 รอบ		5 รอบ			
บ้อนขึ้นส่วนด้วยเครื่องจักร	2,600	130 ครั้ง				50 ครั้ง	
บ้อนขึ้นส่วนด้วยคนงาน	4,000	40 ครั้ง				10 ครั้ง	
เวลาตรวจสอบผลิตภัณฑ์	2,000	10 ชั่วโมง		4 ชั่วโมง			
งานเคลื่อนย้าย	1,600	5 รอบ		3 รอบ			
งานบรรจุ	6,000	200 ชิ้น				80 ชิ้น	
รวมค่าใช้จ่ายการผลิต							
รวมต้นทุนการผลิต							

ให้ทำ แสดงการคำนวณตามตารางให้สมบูรณ์